

ශී ලංකා පුජාතාන්තික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පතුය අති විශෙෂ

අංක 2403/28 – 2024 සැප්තැම්බර් මස 25 වැනි බදාදා – 2024.09.25

(රජයේ බලයපිට පුසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස: (I) වැනි ඡෙදය – සාමානා

රජයේ නිවේදන

නිවේදනයයි

කඳුරට පුඥප්ති - 2024

2024 සැප්තැම්බර් 02 දිනැති සහ අංක 24/1672/611/034 දරන අමාතා මණ්ඩල තීරණයට අනුව, ශී ලංකා පුජාතුාන්තික සමාජවාදී ජනරජයේ මලයාහ වතු පුජාව ශී ලංකාවේ සමාජ ආර්ථික නිර්මිතය තුළට සම්පූර්ණයෙන් ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා මෙම "කඳුරට පුඥප්තිය" මූලික ලේඛනය ලෙස සම්මත කර ඇත.

එය මලයාහ වතු පුජාව සම්බන්ධයෙන් රජයේ වර්තමාන සහ අනාගත වැඩසටහන් සහ පුතිපත්ති සඳහා පදනම සහ මගපෙන්වීම විය යුතුය.මෙම පුඥප්තිය ශීී ලංකා පුජාතුාන්තික සමාජවාදී ජනරජයේ නිල පුකාශයට පත් කරන ලද ලේඛනයක් ලෙස මෙයින් දැනම් දෙනු ලැබේ.

> ජීවන් තොණ්ඩමන්, ජල සම්පාදන සහ වතු යටිතල පහසුකම්, සංවර්ධන අමාතා

2024 සැප්තැම්බර් මස 19 වැනි දින, ජල සම්පාදන සහ වතු යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන අමාතෲංශය. කොළඹ 03.

කඳුරට පුඥප්තිය

ශී ලංකා පුජාතාන්තික සමාජවාදී ජනරජයේ රජය

අන්තර්ගතය

පර්විකාව	(
පූර්විකාව	
දැක්ම පිළිබඳ පුකාශය	
දායකත්වය වෙනුවෙන් ලබා දෙන පිළිගැනීම	
ජාතික කැපවීම	6
ඉඩම් සහ නිවාස	
මස්වා නියුක්තිය	9
ආර්ථික අභිවෘද්ධිය	
~~රිස~~ ාබ්‍ය	13
අධාාපනය	15
ළමා සුබසාධනය සහ සංවර්ධනය	17
තාරුණාය සවිබල ගැන්වීම	20
කාන්තා සවිබල ගැන්වීම සහ සමාජභාවී සමානාත්මතාවය	23
අවදානමට ලක්ව ඇති කණ්ඩායම්වල පරිපූර්ණභාවය	26
අනුස්මරණය සහ සංස්කෘතික සංරක්ෂණය	28
පූර්ණ පුරවැසිභාවය සඳහා පිළිගැනීම ලබාදීම සහ පුකාශයට පත් කිරීම	29
තිගමනය	

පූර්විකාව

ඉන්දියානු සම්භවයක් සහිත දමිළ (IOT) (මලෙෙයාහ දමිළ) වතුකර පුජාවගේ (වතුකර පුජාව) ශී ලංකා ආගමනයේ 200 වන සංවත්සරය නිමිතිකොට ගෙන මෙම පුඥප්තිය සම්පාදනය කර ඇත.

ඒ අතර, ගත වූ ශත වර්ෂ දෙකක කාලය තුළ වතුකර පුජාව ශී ලංකාවේ ආර්ථික, සමාජිය හා සංස්කෘතික නිර්මිතිය තුළ පුමුබ පෙළේ කාර්යභාරයක් ඉටුකර ඇති බව සඳහන්යී ශී ලංකාව ලොව පුමුබ පෙළේ තේ නිෂ්පාදකයකු බවට පරිවර්තනය කරමින් ජාතියේ ආර්ථිකයට සැලකිය යුතු මට්ටමකින් දායක වෙමින්, සහ ගෝලීය වශයෙන් ශී ලංකාව ඔසවා තැබීමෙහි ලා ඔවුන්ගේ අපුතිහත කාර්යභාරය සහ කැපවීම උපකාර වී තිබේ.

ඒ අතර, වතුකර පුජාවගේ ශුම දායකත්වයෙන් දිවෙන තේ කර්මාන්තය, ආර්ථික සෞභාගාය ලබා දීමට පමණක් නොව ශීු ලංකාවේ සමාජීය හා සංස්කෘතික භූ දර්ශනය හැඩ කරවීමට දායක වූ බව සඳහන්ය.

ඒ අතර, වතුකර පුජාවගේ සාම්පුදායන්ගෙන් අනූන උද්දීප්ත සංස්කෘතිය සහ පුතහාස්ථිතිය, ශුී ලංකාවේ අනනාතාවයේ අතභාවශා අංගයන් බවට පත්ව තිබෙන බව සඳහන්ය

ඒ අතර, ඉඩම්, අධාාපනය, සෞඛා සේවා සහ අනෙකුත් අතාවශා සේවාවන් කරා පුවිෂ්ට වීම සඳහා පවතින සීමිත අවකාශය හමුවේ වතුකර පුජාව ඔවුන් විසින් ලබා දී තිබෙන අපුතිහත දායකත්වය පසෙකලා ඓතිහාසික වශයෙන් ආන්තිකකරණයට ලක්ව ඇත බවට රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. මෙම ආන්තික කරණය විසින් දරිදුතා චකුයන් නිර්මාණය කර ඇති සේම සමාජ්ය වශයෙන් ඔවුන් බැහැර කර තිබෙන අතර, එහි පුතිඵලයක් ලෙස පුළුල් ශී ලාංකික සමාජය වෙත ඔවුන් ඔසවා තැබීම සහ පූර්ණ වශයෙන් ඔවුන් සමාජයට ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා ඇති අවස්ථා සීමා වී තිබේ.

ශී ලංකාවේ වතුකර පුජාව විසින් ලබා දුන් දැවැන්ත දායකත්වයන් පිළිගැනීමට ලක්කිරීම සඳහා සහ ඓතිහාසික වශයෙන් ඔවුනට මුහුණපෑමට සිදු වූ දුෂ්කරතා සහ සිදු වූ අසාධාරණයන් නිවැරදි කිරීම සඳහා ශී ලංකා රජය විසින් ලබා දෙන කැපවීමක් ලෙස මෙම පුඥප්තිය සම්පාදනය වී තිබේ.

වතුකර පුජාව, අනෙකුත් සියලු ශී ලාංකික පුරවැසියන් මෙන් සමාන අයිතිවාසිකම්, අවස්ථා සහ පුතිලාභ භුක්ති විදීම සහතික කිරීම සඳහා සහ ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්ව නඟා සිටුවීම සහ පූර්ණ වශයෙන් ඔවුන් සමාජයට ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා රාමුවක් සකස් කිරීම උදෙසා මෙම පුඥප්තිය සම්පාදනය වී තිබේ.

ඔවුන්ගේ පැරණි දායකත්වයන් පිළිගැනීමට ලක්කිරීම පමණක් නොව අනාගත පරම්පරාවන් සඳහා වඩාත් පරිපූර්ණ භාවයෙන් යුතු සහ යුක්තිසහගත සමාජයක් බිහි කිරීම සඳහා අවධානය යොමු කළ ලේඛනයක් ලෙස මෙම පුඥ<mark>්තිය ඉදිරි</mark>පත් කෙරේ.

වතුකර පුජාව, පිළිගැනීමට සහ ගරුත්වයට පාතුවන සහ ජාතියේ සමාජ - ආර්ථික නිර්මිතිය වෙත අන්තර්ගුහණය වන පුජාවක් මිස තවදුරටත් ආන්තිකකරණයට ලක්වන පුජාවක් නොවන බවට සහතික කිරීම සඳහා රජය දක්වන උනන්දුව නිල වශයෙන් පුකාශයට ලක්කරනු ලබන ලේඛනයක් ලෙස මෙම පුඥප්තිය සම්පාදනය වී තිබේ. මෙම පුඥප්තියේ සඳහන් මුලපිරීම් වෙත කැපවීම ඔස්සේ වතුකර පුජාව පූර්ණ වශයෙන්ම ජාතියේ සමාජ - ආර්ථික නිර්මිතිය වෙත අන්තර්ගුහණය වන පුජාවක් මිස ආන්තිකකරණයට ලක්වන පුජාවක් නොවන බවට සහතික කිරීම සඳහා ශක්තිමත් කියාන්විතයන් දියත් කිරීමට ශී ලංකා රජය කටයුතු කරයි.

සෑම පුරවැසියකුටම ඔවුන්ගේ පසුබිම කුමක් වුවද, දියුණුවීමට අවස්ථාව ඇති සාධාරණ හා යුක්තිසහගත සමාජයක් බිහි කිරීම උදෙසා රජය දක්වන කැපවීම පිළිබඳ සාක්ෂියක් ලෙස <mark>මෙම පුඥප්තිය</mark> සම්පාදනය වී ඇත.

දැක්ම පිළිබඳ පුකාශය

වතුකර පුජාව අනෙකුත් සියලු ශී ලාංකික පුරවැසියන් මෙන් සමාන අයිතිවාසිකම්, අවස්ථා සහ පුතිලාභ භුක්ති විඳිම සහතික කරමින් ජාතියේ සමාජ - ආර්ථික නිර්මිතිය වෙත අන්තර්ගුහණය වන පුජාවක් බවට පත්වන අනාගතයක් දැකීම ශී ලංකා රජයේ අපේක්ෂාවයි. මෙම දැක්ම යුක්තිසහගත භාවයේ, අභිමානයේ සහ සවිබල ගැන්වීමේ නහායන් මත පිහිටනු ලබන අතර, එමගින් ඔවුන් මුහුණ පැ ඓතිහාසික අයුක්තීන් නිවැරදිකොට සෞභාගහමත් සහ පරිපුර්ණ භාවයෙන් යුතු සමාජයක් බිහි කිරීම ඉලක්ක කරනු ලබයි.

මෙරට සෞභාගා සඳහා දායකවන සහ එය භුක්ති විඳින පුජාවක් ලෙස ජාතික අනනාතාවයේ අතාාවශා අංගයක් බවට වතුකර පුජාව හඳුනා ගැනීම මිස ඔවුන් තවදුරටත් ආන්තිකකරණයට ලක්වන පුජාවක් ලෙස අර්ථනිරූපණය නොකිරීම රජයේ දැක්මේ ස්වභාවයයි.

පද්ධතිමය වශයෙන් සිදුවන වෙනසක් සඳහා වන අවශාතාවය හඳුනා ගැනීම ද මෙම දැක්මේ අඩංගු වේ. වතුකර පුජාව මුහුණ දෙනු ලබන ගැටලු ආමන්තුණය කිරීම සඳහා හුදෙක් මතු පිටින් දක්නට ලැබෙන ගැටලු කෙරෙහි මැදිහත් වීමෙන් ඔබ්බට විසඳුමක් අවශා බව මෙම දැක්ම විසින් පිළිගනු ලබයි. ඒ සඳහා පරිපූර්ණ සහ සියලු පැති කඩයන් ආවරණය කරනු ලබන ඒ තුළින් අසාමානාත්මතාවය සහ නොසලකා හැරීම පිටුපස පවතින මූලාරම්භය ගුහණය කරනු ලබන පුවේශයක් අවශා වේ. ජාතික මට්ටමින් පවතින තීන්දු තීරණ ගැනීමේ කුමවේදවල පවතින පුතිපත්තීන්වලට පුතිසංස්කරණ එක්කිරීම, ආර්ථික සහ සමාජිය උන්නතිය උදෙසා නව අවස්ථා බිහි කිරීම සහ වතුකර පුජාවගේ හඬට සවන්දීම සහ ඊට ගරුත්වය ලබාදීම මීට ඇතුළත්ය.

වතුකර පුජාවගේ අනාගත පරපුරටයි. ශී ලංකාවේ වෙනත් ඕනෑම පුරවැසියකුට පවතින සාර්ථකත්වය සඳහා ඇති සමාන අවස්ථා සහතික කිරීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි. ගුණාත්මක අධාාපනය, සෞඛා සේවා, නිවාස සහ රැකියා අවස්ථා සඳහා පවතින පුවේශය මෙන්ම මෙරට සංස්කෘතික හා සමාජීය ජීවිතයට පූර්ණ වශයෙන් සහභාගි වීමේ හැකියාව මීට ඇතුළත්ය.

දායකත්වයන් වෙනුවෙන් ලබා දෙන පිළිගැනීම

ජාතියේ ආර්ථික, සමාජීය හා සංස්කෘතික නිර්මිතිය සඳහා වතුකර පුජාව විසින් ලබා දී තිබෙන අපුතිහත දායකත්වයන් <mark>ශී ලංකා රජය</mark> නිල වශයෙන් පිළිගනු ලබයි.

ශීු ලංකාව ලොව පුමුඛතම තේ නිෂ්පාදකයන් අතරට ගෙන ඒම සහ ඒ තුළින් සැලකිය යුතු මට්ටමක විදේශ විනිමයක් උපයා ගැනීම සහ දහස් සංඛාෘත පවුල්වල ජීවිකාවන්වල ති්රසාරභාවය ඇති කරලීම සඳහා වතුකර පුජාව දායක වී ඇති බව **රජය පිළිගනු ලබයි.**

අද වනවිට ශීී ලාංකික සමාජයේ බොහෝ අංශ සෞභාගාය භුක්ති විඳින්නේ, නිරතුරුවම පාහේ තමාට හිමිවිය යුතු පිළිගැනීම සහ පුතිලාභ පවා නොලැබ, වතුකර පුජාව සිය දහඩිය කඳුළු මතින් අපුතිහත අන්දමින් ලබා දී ඇති නිමකළ නොහැකි වටිනාකමකින් යුතු ශුමය නිසාම බව **රජය පිළිගනු ලබයි.**

ආර්ථික පුගතිය සඳහා ලබා දී ඇති දායකත්වයෙන් ද ඔබ්බට, මලෛයහ දමිළ (IOT) පුජාව ශී ලංකාවේ සංස්කෘතික හා සමාජීය භු දර්ශනය පොහොසත් කළ බව ද රජය පිළිගනියි. ඔවුන්ගේ සාම්පුදායන්, උත්සව සහ සංස්කෘතික කියාකාරකම් ජාතියේ විවිධත්වයෙන් යුතු සංස්කෘතික තිරය හැඩගැන්වීමට පුබල කාර්යභාරයක් ඉටුකර තිබේ. ශී ලංකාවේ පුළුල් අනනාතාවයේ කොටසක් ලෙස මෙම සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කිරීමට සහ සැමරීමට රජය කැපවී සිටියි.

වතුකර පුජාව විසින් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ලබා දී තිබෙන සමාජිය දායකත්වය ද **රජය හඳුනා ගනු ලබයි.** අභියෝගාත්මක ජිවන තත්ත්ව පවතින සහ ඓතිහාසික අන්දමින් සමාජයෙන් බැහැරවීමකට ලක්ව ඇති පසුබිමක පවා විශිෂ්ට අන්දමින් පුතාංස්ථිතියක් හා සහයෝගීතාවයක් පුක්ෂේපණය කිරීමට මෙම පුජාව සමත්ව තිබෙන අතර ඒ තුළින් ශක්තිමත් පවුල් හා පුජා සබඳතාවයන් පවත්වා ගැනීමටත්, ජාතියේ සමාජිය තිරය ගොඩනැංවීමටත් දායක වී තිබේ. මෙම පුජාව සමාජිය රාමුව වෙත පූර්ණ වශයෙන් ඒකාබද්ධ කරමින් අනෙකුත් පුරවැසියන්ට මෙන් සමාන අයිතීන් හා වරපුසාද ලබා දීම සහතික කරමින් මෙම දායකත්වයට සිය කෘතඥතාවය පළකිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

මෙම දායකත්වයන් බොහෝ අවස්ථාවන්වල දී නොසලකා හැර ඇති හෝ සුළුකොට තැකීමට ලක්කර ඇති බව <mark>පිළිගන්නා රජය,</mark> මෙමගින් එම පුජාව කුමානුකූල ලෙස අසමානතාවන්ට ලක්ව ඇති බව පෙන්වා දෙයි.

මෙකී වැරදි කිුයාවන් නිවැරදි කොට වතුකර පුජාවගේ දායකත්වයන් පිළිගැනීමට ලක්කර ඔවුනට අර්ථවත් අන්දමින් පුතිලාභ ලබා දීම සඳහා වූ කැපවීමක් ලෙස මෙම පුඥප්තිය සම්පාදනය කොට තිබේ.

ජාතික කැපවීම්

වතුකර පුජාව විසින් ඓතිහාසික අන්දමින් මුහුණදෙනු ලැබූ සහ මුහුණදෙනු ලබන අභියෝග ආමන්තුණය කිරීම සඳහා ශී ලංකා රජය කැපවී සිටියි.

මෙම කැපවීම් මුල් බැස තිබෙන්නේ වතුකර පුජාව ජාතියේ ආර්ථිකයට සහ සමාජීය හා සංස්කෘතික නිර්මිතියට ලබා දී තිබෙන දැවැන්ත දායකත්වය පිළිගැනීම තුළය.

වතුකර පුජාව සහ පුළුල් ශීු ලාංකික සමාජය අතර පරම්පරා ගණනාවක් මුළුල්ලේ පවතින සමාජිය හා ආර්ථික විෂමතාවයන් විසඳීම සඳහා පවතින හදිසි අවශාතාවය පිළිගැනීම දක්වා ද මෙම කැපවීම් මුල් බැස තිබේ.

වතුකර පුජාව සඳහා වූ දැක්ම යථාර්ථයක් බවට පත්කර ගැනීම උදෙසා පහත දැක්වෙන පුතිපත්තීන් හා මුලපිරීම් තවදුරටත් සංර්වධනය කර කිුයාත්මක කිරීම සඳහා ශීු ලංකා රජය කැපවී සිටියි.

යුක්තිය, අභිමානය සහ වතුකර පුජාව පූර්ණ වශයෙන් ශීු ලාංකීය සමාජයට ඒකාබද්ධ කිරීම පුර්වධනය කිරීම සඳහා මෙම කැපවීම් සම්පාදනය කොට ඇත.

ඉඩම් සහ නිවාස

4.1 ඉඩම් හිමිකාරීත්වය

වතුකර පුජාව ජීවත් වූ ආකාරය පිළිබඳ ඓතිහාසික සන්දර්භය සැලකිල්ලට ගත්කළ ඉඩම් හිමිකාරීත්වය පිළිබඳ ගැටලුව අතිශයින්ම තීරණාත්මක වී තිබේ. දශක ගණනාවක් මුඑල්ලේ වතුකම්කරුවන් ජීවත්වූයේ වතු සමාගම් විසින් සපයා දෙන ලද ලයිම් කාමරවල වන අතර ඉන් ඔවුනට කිසිදු අන්දමක නෛතික හිමිකාරීත්වයක් ලබා දී නොමැත. එමෙන්ම, තම සේවා කාලය සඳහා රැකියා සුරක්ෂිතභාවයක් ද සපයා දී නොමැත. මෙහි පුතිඵලයක් ලෙස රැකියාවෙන් නෙරපා දැමීමේ අවදානමකට ඔවුන් ලක් වී ඇති අතර ඔවුන් අතර දරිදතා හා යැපුම් චකුයක් නිර්මාණය වී ඒ යටතේ ජීවත්වීමට ඔවුනට සිදුව ඇත.

සෑම වතු කම්කරු පවුලකටම පදිංචිය සඳහා ඉඩම් කොටසක් ලබා දීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. මෙසේ ඉඩමක් වෙන් කිරීම ජිවත්වීම සඳහා හුදෙක් භෞතික අවකාශයක් ලබා දීමටත් වඩා ඔවුන්ගේ යටගිය අභිමානය යළි නඟා සිටුවීමේ පියවරක් වන අතර, එමගින් ඉඩමකට හිමිකම් කීමට තිබෙන අයිතිය බොහෝ කාලයක් මුඑල්ලේ අහිමි වූ පුජාවකට අයිතියේ හැඟීම යළි ඇති කරවීම අපේක්ෂා කරනු ලබයි.

වතුකම්කරුවන් සතුව දැනටමත් පවතින ඕනෑම ඉඩම් බලපතුයක් සින්නක්කර ඉඩම් ඔප්පු බවට පත් කිරීමේ යාන්තුණයක් ද ස්ථාපිත කරනු ඇත.

ඉඩම් හිමිකාරීත්වය මූලික අයිතිවාසිකමක් වන අතර ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම සඳහා තීරණාත්මක පියවරක් වේ. එමගින් පවුල්වලට සුරක්ෂිත නිවාස තනා ගැනීමට, තමන්ගේම බෝග වගා කිරීමට, අමතර ආදායම් උත්පාදනය පුවර්ධනය කිරීමට සහ අනාගත පරපුරට ස්ථාවර පදනමක් නිර්මාණය කිරීමට ඉඩ සලසනු ලබයි.

ඉඩම් හිමිකාරීත්වය ලබා දීම තුළින් දරිදුතා හා යැපුම් චකුය බිඳ දැමීමට සහ පුජාවට ඉහළ ආර්ථික හා සමාජීය ස්වාධීනත්වයක් ලබා ගැනීමට අවශා ඉඩපුස්තාව සපයා දීමට රජය කැපවී සිටියි.

තවද මෙම පුතිපත්තිය කියාත්මක කිරීම තුළින් වතු ක්ෂේතුය තුළ බොහෝ කාලයක් මුළුල්ලේ පවතින අති ජනාකීර්ණභාවය හා අවිධිමත් නිවාස පිළිබඳ ගැටලුව ආමන්තුණය වනු ඇත. සෑම පවුලකටම ඉඩම් කොටසක් ලබා දීම තුළින් වඩාත් ඉඩකඩ සහිත, අභිමානයෙන් ජීවත්විය හැකි නිවෙස් තනා ගැනීමට රජය විසින් ඉඩ සලසා දෙනු ඇත. මෙමගින් ජීවන තත්ත්ව ඉහළ යන අතර යහපත් සෞඛාපය සහ පුජාව අතර යහ පැවැත්ම පුවර්ධනය වනු ඇත.

4.2 නිවාස

බොහෝ වතු කම්කරුවන් ජිවත්වන්නේ පිරිසිදු ජලය, සනීපාරක්ෂාව සහ විදුලිය වැනි මූලික අවශාතාවයන්වත් සපුරා නොමැති ගරා වැටුණු අඩමාතේ පවතින නිවෙස්වලය (ලයිම් කාමර). මෙමගින් ඔවුන්ගේ සෞඛාය, අධාාපනය සහ පොදුවේ යහ පැවැත්මට දරුණු බලපෑමක් එල්ල වී තිබේ.

ලයිම් කාමර වෙනුවට අභිමානයෙන් ජීවත්විය හැකි නිවාස ඒකක තැනීම සඳහා පරිපූර්ණ නිවාස පුතිපත්තියක් සම්පාදනය කෙරෙනු ඇත. මෙම නව නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා අවශා අරමුදල් සපයා ගැනෙනුයේ පෞද්ගලික මූලා මාර්ග, රජයේ අරමුදල් හෝ රජයේ අනුගුහය ලද ණය පහසුකම් ඔස්සේ වන අතර, එකි නිවෙස්වලට පිරිසිදු ජලය, සනීපාරක්ෂාව සහ විදුලිය වැනි අතාවශා සේවාවන් සපයනු ඇත. එමෙන්ම මෙම නිවාස ඉදි කෙරෙනුයේ කඳුකර කලාපයේ පැන නැගී තිබෙන පාරිසරික අභියෝගවලට ඔරොත්තු දිය හැකි පරිදිය. වතු කම්කරුවන් වෙත පැනවෙන බර අවම කිරීම සඳහා ඔවුන් සේවය සපයන වතු ආසන්නයේ මෙම නිවාස ඒකක ඉදිකිරීම සහතික කිරීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනු ඇත.

වතුකර පුජාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා නව නිවාස ඒකක ඉදිකිරීම අතාවශා බව රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

4.3 ජනාවාස ගම්මාන බවට පරිවර්තනය කිරීම

දශක ගණනාවක් මුඑල්ලේ වතුකර ජනාවාස පැවතියේ වතු සමාගම්වල පාලනය යටතේ පවතින සීමාවකට යටත් තනි භුමි පුදේශවල වන අතර, එමගින් එකී ජනාවාසවලට ජාතික සංර්වධනයේ පුතිලාහ භුක්ති විදීමට ඇති නිදහස අහිමි වී ගොස් තිබිණි. මෙහි පුතිඵලයක් ලෙස එම පුජාවට සෞඛා සේවා, අධාාපනය සහ යටිතල පහසුකම් ආදී අතාාවශා සේවා සඳහා ඇති පුවේශය සීමිත වූ අතර එය ඔවුන් තවදුරටත් ආන්තිකකරණය වෙත ඇද දැමුවේය.

දැනට වතුවල පවතින ජනාවාස පිළිගනු ලැබූ සහ තිරසාර ගම්මාන බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි. මෙම මුලපිරීම ඔස්සේ එකී ජනාවාසවල පාලනය වතු සමාගම්වලින් ඉවත් කරනු ඇති අතර එකී ගම්මාන ජාතික පරිපාලන රාමුව වෙත අන්තර්ගුහණය කරනු ඇත. ඒ තුළින් නිවැසියන්හට රජයේ සේවාවන් සහ යටිතල පහසුකම් සඳහා පූර්ණ පුවේශය සැපයෙනු ඇත. මෙමගින් පිරිසිදු ජලය, සනීපාරක්ෂාව, විදුලිය, මාර්ග සහ පොදු පුවාහන සේවය මෙන්ම රජයේ පාසල් සහ සෞඛා සේවා පහසුකම් ආදී පහසුකම් වෙත පුවේශය සැපයෙනු ඇත. මෙකී ජනාවාස ජාතික පරිපාලන රාමුව වෙත අන්තගුහණය කිරීම තුළින් නිවැසියන්හට ඉහළ දේශපාලනික නියෝජනයක් සහ ආභාසයක් ලබා ගත හැකි අතර එමගින් තම අයිතිවාසිකම් සහ අවශාතා වෙනුවෙන් වඩාත් ඵලදායී ලෙස හඬ නැඟීම සඳහා ඔවුනට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

ශීු ලංකාවේ අනෙකුත් ගුාමීය පුජාවන්ට මෙන් වතුකර පුජාවට ද සමාන අයිතිවාසිකම් සහ අවස්ථා ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා මෙම පියවර ඉතා වැදගත්ය.

මීට අමතරව මෙම පුතිපත්තිය කිුයාත්මක කිරීම තුළින් වතුකර පුජාව වතු සමාගම් මත යැපීම බිඳ දැමීමට උපකාරී වනු ඇත. මෙම ජනාවාසවල පාලනය රජය වෙත පවරා ගැනීම තුළින් පුජාවට ඉහළ ස්වාධීනත්වයක් සහ තම සංර්වර්ධනය පිළිබඳ තමාගේම තීරණ ගැනීමේ හැකියාව ලැබෙනු ඇත. පුජාව සවිබල ගැන්වීම සහ තම ජිවිතවලට බලපාන පුතිපත්ති සහ වැඩසටහන් සම්බන්ධයෙන් ඔවුන් දරන අදහස් ඉදිරිපත් කිරීම සහතික කිරීම, සඳහා මෙම පියවර ඉතා තීරණාත්මකය.

සේවා නියුක්තිය

වතුකර පුජාව තුළ සේවා නියුක්තිය ඓතිහාසික වශයෙන් මධාගත වී තිබෙන්නේ දෛනික වැටුප් ආකෘතිය (daily wage model) වටා බවත්, මෙය ති්රසාරභාවයෙන් තොර හා කම්කරුවන් හට දිගුකාලීනව අයහපත් පුතිඵල ගෙන දෙන ආකෘතියක් බවත් රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

ඒ අනුව කම්කරු හිමිකම් ආරක්ෂා කිරීම සහ ඉහළ රැකියා අවස්ථා සඳහා යොමු වීමට ඉඩ සැලසීම තහවුරු කරනු ලබන වඩාත් තිරසාර හා සාධාරණ සේවා නියුක්තික ආකෘතීන් වෙත මාරු වීම සඳහා වන අවශාතාවය රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

5.1 සේවා නියුක්තිය සඳහා වූ තිරසාර ආකෘති

දෙනික වැටුප් ආකෘතිය, එහි පවතින නෛසර්ගික අස්ථාවරත්වය සහ කම්කරුවන්ට ජීවන වැටුපක් ලබා දීමට අපොහොසත් වීම මත දිගු කාලයක් මුළුල්ලේ විචේචනයට ලක්ව ඇත. ස්ථාවර ආදායමක් හෝ රැකියා සුරක්ෂිතභාවයක් පිළිබඳ සහතිකයක් ලබා නොදෙන මෙම ආකෘතිය යටතේ සෑම දිනකම කම්කරුවන් සම්පූර්ණ කළ වැඩ පුමාණය මත පදනම්ව වැටුප් ගෙවීම සිදුවේ. මෙය බොහෝ වතු කම්කරුවන්ට දරිදුතාවයෙන් යුතුව ජිවත්වීමට මගපාදා ඇති අතර ඔවුන්ගේ ආර්ථික තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ඉන් බලාපොරොත්තුවක් නොදෙන තරම්ය.

දෙනික වැටුප් ආකෘතියෙන් ඉවත්ව වඩාත් යුක්ති සහගත බාහිර වගා ආකෘතිය (out-grower model) සහ කුඩා වතු ආකෘතිය (small holder model) වැනි ආකෘති කෙරෙහි යොමු වීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි. මෙවැනි ආකෘතීන් තුළින් තමා වගා කරන භූමි පුමාණයේ හිමිකාරීත්වය කම්කරුවන්ට සැපයීම සිදුවන අතර එමගින් වතු කම්කරුවන් සවිබල ගැන්වීම සිදුවනු ඇත. එමගින් ඔවුන්ගේ මූලා සුරක්ෂිතභාවය සහ සමාජ තත්ත්ව වැඩිදියුණු වනු ඇත.

මෙම ගැටලු ආමන්තුණය කිරීම සඳහා වඩාත් ති්රසාර සේවා නියුක්තික ආකෘතීන්වලට යොමු වීම අතාාවශාය. උදාහරණයක් වශයෙන් බාහිර වගා ආකෘතිය තුළින් කම්කරුවන්ට තමාට හිමි භූමි පුමාණය තුළ තමාගේම වගාවක් ආරම්භ කර අස්වැන්න නෙලා ගැනීමට ඉඩ සලසන අතර, ඒ සඳහා වතු සමාගම් මගින් තාක්ෂණික සහාය, යෙදවුම් සහ වෙළඳපොළ පුවේශය ලබා දිය හැකිය. මෙම ආකෘතිය තුළින් කම්කරුවන් හට තම ජීවනෝපාය කෙරෙහි තිබෙන පාලනය ඉහළ නංවන අතර, තම ඵලදායකත්වය මත ඉහළ වැටුපක් ඉපැයීමට විභවයක් නිර්මාණය කර දෙයි. එමෙන්ම, මෙමගින් කම්කරුවන්ගේ වාවසායක කුසලතා ගොඩනැංවීම දිරිගන්වන අතර, කම්කරු පුජාව අතර අයිතිය පිළිබඳ හැඟීමක් ගොඩනැඟීම ද සිදුවේ.

මීට සමානව කුඩා වතු ආකෘතිය තුළින් කම්කරුවන් හට වඩාත් විශාල භුමි පුමාණයකට හිමිකම් කීමට සහ ස්වාධීන ගොවීන් ලෙස වැඩ කිරීමට මග පාදයි. ඒ තුළින් තම ඵලදාව අදාළ වතු සමාගමට ලබා දීමට හෝ විවෘත වෙළඳපොළ තුළ විකිණීමට ඉඩ සලසා දෙයි. මෙමගින් තම ආදායම් මාර්ග විවිධාංගීකරණය කිරීමට සහ තමාගේම වතාපාර සඳහා අයෝජනය කිරීමට කම්කරුවන්ට හැකිවන නිසා මෙම ආකෘතිය මගින් ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම සඳහා වඩාත් ඉහළ අවස්ථා උදාකර දෙයි.

මෙම ආකෘතීන් සඳහා යොමුවන කම්කරුවන්ට සහාය ලබා දීමට රජය කටයුතු කරනු ඇති අතර ඒ අතර ණය පහසුකම්, පුහුණුව සහ තාක්ෂණික සහාය වැනි පහසුකම් ද ඇතුළත්ය.

පහත වැටෙන ඵලදායකත්වය සහ වඩාත් ති්රසාර කෘෂි කටයුතුවල අවශාතාවය වැනි වතුකර පුජාව විසින් මුහුණ දෙනු ලබන ඇතැම් බරපතල ගැටලු ආමන්තුණය කිරීමේ හැකියාව ද මෙම ආකෘතීන්වලට පවතියි. තම ඉඩමේ ඉහළ හිමිකාරීත්වයක් ලබා ගැනීම සහ ජීවනෝපාය වැඩිදියුණු කර ගැනීම සඳහා කම්කරුවන් දිරිගැන්වීම සිදුකරන මෙවන් ආකෘතීන් ක්ෂේතුයේ දිගු කාලීන පැවැත්ම මෙන්ම පුජාවේ යහපැවැත්ම සඳහා ද දායක වේ.

5.2 කම්කරු අයිතිවාසිකම් සහ සමාජ ආරක්ෂණය

සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ (EPF) සහ සේවක භාර අරමුදලේ (ETF) පුතිලාභ සියලු කම්කරුවන්ට ලැබෙන පරිදි වතු සමාගම් කම්කරු නීතිවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම සහතික කිරීම සඳහා දැඩි කොන්දේසි කිුයාත්මක කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. බොහෝ විට මෙවන් පුතිලාභ නොලැබෙන, බාහිර වගා ආකෘතිය යටතේ සේවය කරන කම්කරුවන් මීට ඇතුළත්වනු ඇත.

කම්කරු අයිතීන් බලාත්මක කිරීම, වතුකර ක්ෂේතුයේ සේවා නියුක්තියේ තත්ත්වයන් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය දක්වන කැපවීමේ තීරණාත්මක අංගයකි. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ සේවක භාර අරමුදල වැනි සමාජ ආරක්ෂණ පුතිලාභ සඳහා ඇති පුවේශය ඇතුලු, කම්කරුවන්ගේ මූලික අයිතිවාසිකම් සහ ආරක්ෂණයන් ඔවුනට අහිමි වී ඇති බව රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. මෙමගින් බොහෝ කම්කරුවන්ට අවශා අවස්ථාවන්වල දී හිමිවිය යුතු සුරක්ෂණය අහිමි වී ගොස් ඇති අතර එය පුජාව අතර පවතින දරිදුතා චකුයට ද හේතු වී තිබේ.

තම සේවා නියුක්තික ආකෘතිය කුමක් වුවද, වතු ක්ෂේතුයේ සියලු කම්කරුවන්හට මෙකී පුතිලාහ සඳහා පුවේශය තිබෙන බව සහතික කිරීම වෙනුවෙන් රජය කැපවී සිටියි. ස්වාධීන කොන්තුාත්කරුවන් ලෙස තම තත්ත්වය පැවතීම හේතුවෙන්, බාහිර වගා සහ කුඩා වතු ආකෘති යටතේ සේවය කරන, මෙවන් සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන්වලින් හැලී ගිය කම්කරුවන් මීට ඇතුළත් වේ. ස්වයං රැකියාවල නියුතු හා සාම්පුදායික නොවන සේවා නියුක්තික එකඟතා මත සේවය කරන කම්කරුවන් ඇතුලු, සියලු කම්කරුවන් ආවරණය වන පරිදි සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් සඳහා වූ යාන්තුණ ගොඩනැඟීම සඳහා වතු සමාගම් සහ අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් සමග රජය එක්ව කටයුතු කරනු ඇත.

සමාජ ආරක්ෂණ පුතිලාභවලට අමතරව සේවයේ නියුතු පැය ගණන, රැකියා ස්ථානයේ සෞඛාය සහ ආරක්ෂාව සහ ඒකාබද්ධ තැරැව් කිරීම සඳහා ඇති අයිතිය ඇතුලු කාර්ය තත්ත්වයන්වලට අදාළ රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. කම්කරුවන්ට සාධාරණව හා ගරුත්වයෙන් යුතුව සලකන බව සහතික කිරීමට හා ඔවුන්ගේ හිමිකම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමට අවශා මෙවලම් සහ සම්පත් ඔවුන් සතුව ඇති බව සහතික කිරීමට මෙය උපකාරී වනු ඇත. කම්කරු නීති පුකාරව කටයුතු කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම සහ සේවක අයිතීන් උල්ලංඝනය කරන සේවායෝජකයන්ට එරෙහිව පියවර ගැනීම සඳහා කම්කරු පරීක්ෂණ සේවාවල ධාරිතාව ශක්තිමත් කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත.

වතුකර ක්ෂේතුයේ සේවා නියුක්තියේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට සහ කම්කරුවන්ට හිමිවන ආරක්ෂාව සහ පුතිලාභ සඳහා වූ පුවේශය සහතික කිරීම සඳහා මෙම පියවර අතාවශා වේ. ක්ෂේතුයේ යහපත් කිුයාවන් පුර්වධනය කිරීම සඳහා රජය දක්වන කැපවීම ද මින් පිළිබිඹු වේ.

5.3 වතු සමාගම් සමග සාකච්ඡා පැවැත්වීම

කම්කරුවන් සහ වතු සමාගම් අතර සබඳතාව බොහෝ විට නිරූපණය කරනු ලබන්නේ බල අසමතුලිතතාවයන් සහ අර්ථවත් සංවාදයක් නොමැතිකම මතය. කම්කරුවන්ට ඔවුන්ගේ සේවා නියුක්තියේ නියමයන් සහ කොන්දේසි සම්බන්ධයෙන් අදහස් දැක්වීමට එතරම් ඉඩ අවකාශ නොමැති අතර අඩු වැටුප්, දුර්වල කාර්ය තත්ත්වයන් සහ නිෂ්පාදනවල අසාධාරණ මිල වැනි සූරාකෑම්වලට මෙය හේතු වී තිබේ.

කම්කරුවන් සහ වතු සමාගම් අතර වඩාත් සමතුලිත සහ යුක්තිගරුක සබඳතාවයක් ගොඩනැඟීම සඳහා පවතින අවශාතාවය රජය විසින් හඳුනා ගෙන තිබේ. මෙම අන්තය ආමන්තුණය කිරීම සඳහා දෙපාර්ශ්වය අතර පැවැත්විය යුතු සාකච්ඡාවල මැදිහත්කරුවකු ලෙස කටයුතු කරමින් කම්කරුවන්ගේ හඬට සවත් දීම සහ ඔවුන්ගේ වුවමනා එපාකම් සැලකිල්ලට ගැනීම සහතික කිරීම රජයේ අරමුණ වී තිබේ. ආර්ථික ගැටලු වලට අමතරව සෞඛාය, ආරක්ෂාව, පුහුණුව සහ සංවර්ධන අවස්ථාවන් වැනි කාර්ය තත්ත්වයන්වලට අදාළ ගැටලු සහ සංවිධානය වීමට සහ ඒකාබද්ධ එකඟතාවලට පැමිණීමට ඔවුනට ඇති අයිතිය සම්බන්ධ ගැටලු ආදීය ආමන්තුණය කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත. කම්කරුවන් සහ වතු සමාගම් අතර වඩාත් සහයෝගී හා යුක්ති සහගත සබඳතාවයක් ගොඩනැඟීම තුළින් වඩාත් තිරසාර වතුකර ක්ෂේතුයක් බිහි කිරීමට රජය අපේක්ෂා කරයි.

6 වන පරිච්ඡේදය

ආර්ථික අභිවෘද්ධිය

ආර්ථික අභිවෘද්ධිය යනු, වතුකර පුජාව සඳහා වූ රජයේ දැක්මේ තී්රණාත්මක අංගයකි. හුදෙක් වතු කම්කරු වෘත්තීය මත යැපෙනවාට වඩා අනෙකුත් අංශවල රැකියා අවස්ථා සඳහා වූ කඳුකර කලාපයේ විවිධාංගකෘත ආර්ථිකයක් නිර්මාණය කිරීම මෙහි අරමුණයි.

6.1 නව රැකියා අවස්ථා බිහි කිරීම

කඳුකර කලාපයේ, ආර්ථිකය, ඓතිහාසික වශයෙන් වතු කම්කරු වෘත්තීය මතම යැපෙන්නක් බවට රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. මෙහි පුතිඵලයක් ලෙස කම්කරුවන්හට වෙනත් ආකාරයේ රැකියාවක නිරතවීමට ඇති අවස්ථා සීමා වී ගොස් පවතින අතර තම ආර්ථික තත්ත්වය නඟා සිටුවීම සඳහා ඔවුන් සතු හැකියාව ද හීන වී තිබේ.

විශේෂයෙන ඉහළ වැටුප් ලබාදෙන, වැඩිදියුණු කළ කාර්ය තත්ත්වයන් සහිත හා කුසලතා සංවර්ධනය වඩාත් ඉහළ අවස්ථාවන් ලබාදෙන අංශවල රැකියා අවස්ථා කඳුකර කලාපයේ ස්ථාපිත කිරීම සඳහා පවතින අවශාතාවය රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. මෙම අන්තය සැලකිල්ලට ගෙන කඳුකර කලාපය වෙත ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීම සහ එම කලාපය තුළ නව කර්මාන්ත බිහිකිරීම සඳහා රජය ජාතාන්තර හවුල්කරුවන් සමග කටයුතු කරනු ඇත. මෙම කර්මාන්ත අතර නිෂ්පාන කෘෂි පිරිසැකසුම, සංචාරක කර්මාන්තය සහ තොරතුරු තාක්ෂණය සහ තවත් අංශ ඇතුළත් විය හැකිය. මෙකී කර්මාන්තවල වර්ධනය උදෙසා මාර්ග, විදුලිය සහ විදුලි සංදේශ ආදී යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා ආයෝජනය කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත.

කඳුකර කලාපයේ විවිධාංගකෘත කර්මානත බිහිකිරීම තුළින් නව රැකියා අවස්ථා බිහිවීම පමණක් නොව එම කලාපයේ පුඑල් ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා උපකාර ලැබීම ද සිදුවනු ඇත. ජීවන තත්ත්ව ඉහළ නැංවීම, දරිදුතාවය අවම කිරීම සහ වඩාත් උද්දීප්ත වූ ද විවිධත්වයකින් යුක්ත වූ ද දේශීය ආර්ථිකයක් බිහි කිරීම සඳහා මෙය දායකවනු ඇත. නව කුසලතා බිහිකර ගැනීම සහ මීට පෙර හමු නොවූ රැකියා අවස්ථා සඳහා කම්කරුවන්ට මංපෙත් විවර වීම ද මින් සිදුවනු ඇත.

6.2 වාවසායකත්වය

පුහුණු වැඩමුළු, ණය පහසුකම් සඳහා පුවේශය සහ වහාපාර සංවර්ධන සේවාවන් ආදිය සැපයීම තුළින් වතුකර පුජාව තුළ වහවසායකත්වය පුවර්ධනය කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. තමාගේම වහාපාර ආරම්භ කිරීම සහ තම පුජාව වෙනුවෙන් රැකියා අවස්ථා බිහි කිරීම සඳහා පුජා සාමාජිකයන් සවිබල ගැන්වීම මින් සිදුවනු ඇත. වහවසායකත්වය පුවර්ධනය කිරීම, කඳුකර කලාපයේ ආර්ථික අභිවෘද්ධිය ඇති කිරීමෙහි ලා වැදගත්වන පුධාන උපාය මාර්ගයකි. තමාගේම වහාපාර ආරම්භ කිරීම සඳහා පුජා සාමාජිකයන් ධෛයීමත් කිරීම තුළින් නව ආදායම් මාර්ග සහ සේවා නියුක්තීන් බිහි කිරීම, වතු කම්කරු සේවය මත යැපීම අවම කිරීම සහ නවෝත්පාදන සහ ස්වයං විශ්වාසයෙන් යුතු සංස්කෘතියක් බිහි කිරීම රජයේ ඉලක්කය වී තිබේ.

වාවසායකයන් උදෙසා වාාපාර කළමනාකරණය, මූලා සාක්ෂරතාව සහ අලෙවිකරණය පිළිබඳ පුහුණු වැඩමුළු දියත් කිරීම ඇතුලු සහාය සේවාවන් රැසක් ලබා දීමට රජය කැපවී සිටියි. විශේෂයෙන්ම කාන්තාවන් සහ වෙනත් ආන්තිකකරණයට ලක්වන කණ්ඩායම්වලට අයත් සුළු වාාපාර ඇතුලු කුඩා වාාපාරවලට ණය පහසුකම් ලබා ගැනීම සඳහා ඇති පුවේශය ඉහළ දමීම සඳහා ද රජය මූලා ආයතන සමග එක්ව කටයුතු කරනු ඇත. මීට අමතරව, වාවසායකයන් හට ඔවුන්ගේ වාාපාර සාර්ථකකර ගැනීම සඳහා අවශා වන තාක්ෂණික සහාය, උපදේශනය සහ ජාලකරණ අවස්ථා ලබාදීම සඳහා කඳුකර කලාපය තුළ වාාපාර සංවර්ධන මධාස්ථාන, සමාජයන් සහ වාවසාය ජනන මධාස්ථාන (enterpreneurship incubation centres) බිහි කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

වාවසායකත්වය පුවර්ධනය කිරීම තුළින් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වන වෙළඳපොළක් නිර්මාණය වීම සහ දේශීය සැපයුම්දාම දිරිගැන්වීම සිදුවන නිසා දේශීය ආර්ථික සංවර්ධනය නඟා සිටුවීමට ද මෙය දායකවනු ඇත. මෙය දේශීය ආර්ථිකය විවිධාංගීකරණය කොට ආර්ථික කැළඹීම් හමුවේ පුජාව සතු පුතාාස්ථිතිය ද ඉහළ නංවනු ඇත.

6.3 රජයේ හා පෞද්ගලික අංශවල හවුල්කාරීත්වයන්

අරමුදල් යොදවා කඳුකර කලාපයේ ආර්ථික සංවර්ධන වාාපෘති දියත් කිරීම සඳහා රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශවල හවුල්කාරීත්වය (public-private partnerships: PPPs) දිරිගැන්වීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. යටිතල පහුසකම් සංවර්ධනය, වෙළඳපොළ සඳහා වූ පුවේශය වැඩිදියුණු කිරීම, සහ පෞද්ගව් කලාපයේ ආර්ථික පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම මෙම හවුල්කාරීත්වයන්වල ඉලක්කය වී තිබේ. රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශවල හවුල්කාරීත්වය, කඳුකර කලාපයේ ආර්ථික සංවර්ධනය පුවර්ධනය කෙරේ පවතින වැදගත් මෙවලමකි. රජය සහ පෞද්ගලික අංශය යන දෙපාර්ශ්වයේ ම සම්පත් සහ පුවීණතාව භාවිතයට ගෙන සංවර්ධන වාාපෘති කියාත්මක කිරීම වේගවත් කිරීමට, සේවා ලබා දීමේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීමට සහ කලාපය වෙත ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශවල හවුල්කාරීත්වයට හැකි වේ.

අරමුදල් යොදවා කඳුකර කලාපයේ පුධාන යටිතල පහසුකම් වාාපෘති කියාත්මක කිරීම සඳහා දේශීය සහ ජාතාන්තර වශයෙන් පෞද්ගලික අංශයේ හවුල්කාරීත්වය ලබා ගැනීමට රජය සකීයව කටයුතු කරනු ඇත. මාර්ග හා පාලම් ඉදිකිරීම සහ අනෙකුත් පුවාහන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය මෙන්ම ජල හා සෞඛාහරක්ෂිත පද්ධති ගොඩනැගීම සහ විදුලිය හා විදුලි සංදේශ ජාලයන් පුළුල් කිරීම ආදිය මීට ඇතුළත් විය හැකිය. මෙවන් වාාපෘති මගින් වතුකර පුජාවේ ජීවන තත්ත්වය වැඩිදියුණු කරන අතරම වෙළඳපොළ හා සේවා සඳහා පවතින පුවේශය වැඩිදියුණු වීම මත නව ආර්ථික අවස්ථා බිහිකරනු ඇත.

යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට අමතරව අධාාපනය, සෞඛා සේවා හා කෘෂිකර්මාන්තය ආදී ක්ෂේතුවල රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශවල හවුල්කාරීත්වය ලබා ගැනීම සදහා ඇති අවස්ථා සොයා බැලීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත. උදාහරණයක් ලෙස කඳුකර කලාපයේ අධාාපනයේ සහ සෞඛා සේවාවල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම හෝ නව කෘෂි තාක්ෂණයන් සහ භාවිතයන් යොදා ගැනීම පුවර්ධනය කිරීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සමාගම් සමග හවුල්කාරීත්වයන් ගොඩනඟා ගැනීම උපකාරී වේ. මෙම හවුල්කාරීත්වයන් වතුකර පුජාව සඳහා නියත පුතිලාභ ලබාදෙන බවට සහතික කරන හා ඒවා රජයේ පුඑල් සංවර්ධන අභිමතාර්ථයන් හා ගැලපෙන අන්දමින් පුවේශමෙන් ගොඩනැඟෙනු ඇත.

රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශවල හවුල්කාරීත්වයන් පුවර්ධනය කිරීම, කඳුකර කලාපයේ පළාත් පාලන බලධාරීන් සහ වෙනත් රජයේ ආයතනවල ධාරිතා ගොඩනැංවීමට ද ඉවහල් වනු ඇත. පෞද්ගලික අංශයේ පාර්ශ්වකරුවන් සමග කටයුතු කිරීමෙන් මෙකී ආයතනවලට වටිනා අත්දැකීම් සමුදායක් ලබාගත හැකි වනවා සේම, වාාපෘති කළමනාකරණය, සේවා සැපයීම සහ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහභාගීත්වය ලබාගැනීම පිළිබඳ පුචීණත්වයක් ලබා ගත හැකි අතර, එමගින් ඔවුන්ගේ කාර්යසාධනය සහ තිරසාරභාවය දිගු කාලීන වශයෙන් වැඩිදියුණුකර ගත හැකිය.

7 වන පරිච්ඡේදය

මසෟඛ ප

වතුකර පුජාවගේ සෞඛා සහ යහපැවැත්ම නොසලකා හැර ඇති බවත්, බොහෝ කම්කරුවන් සෞඛා සේවාවන් වෙත නිසි පරිදි පුවේශවීමට නොහැකිව පීඩා විදින බවත් රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

වතුකර පුජාවට සුවිශේෂී වූ අවශාතා ආමන්තුණය කරනු ලබන පරිපූර්ණ සෞඛා පුතිපත්තීන් කියාත්මක කොට මෙම තත්ත්වය නිවැරදි කිරීමට ශී ලංකා රජය කැපවී සිටියි.

7.1 සමූහ රෝහල් (Cluster Hospitals)

වතුකරයේ සෞඛා මධාස්ථාන සමූහ රෝහල් බවට පත්කරමින් සමූහ රෝහල් (Cluster Hospitals) සංකල්පය කියාත්මක කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. මෙවන් රෝහල් හරහා හදිසි සේවා, මාතෘ හා ළමා සෞඛා සේවා සහ නිදන්ගත තත්ත්ව සඳහා පුතිකාර කිරීම ඇතුළු පුළුල් පරාසයකට දිවයන සෞඛා සේවාවන් රැසක් ලබාදෙනු ඇත. මෙම රෝහල් තුළ කියාත්මක වීමට අවශා ශිලන්රථ සපයා ගැනීම සඳහා අරමුදල් එක්රැස් කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත.

වතුකරයේ පවතින වෛදා මධාස්ථාන රැසක් ඒකාබද්ධ කොට වඩාත් විශාල වැඩිදියුණු කළ පහසුකම්වලින් සමන්විත හා පුර්ණ වශයෙන් සෞඛා සේවාවන් ලබා දිය හැකි රෝහල් බවට පත් කිරීම සමූහ රෝහල් සංකල්පයේ හරයයි. මෙවන් රෝහල්වලට පුහුණුව ලත් සෙබා සේවා වෘත්තිකයන් බඳවාගනු ලබන අතර, නවීන වෛදා උපකරණ සහ පහසුකම් ලබා දෙනු ලැබේ. හදිසි අවස්ථාවන්වල දී රෝගීන් රෝහල් වෙත රැගෙන ඒම සඳහා පහසුකම් සහිත ගිලන්රථ ජාලයක් ද මීට අනුබද්ධව කිුයාත්මක වේ.

රෝග නිවාරණය, රෝග විනිශ්චය සහ පුතිකාර කිරීම, මාතෘ හා ළමා සෞඛා සේවා සහ දියවැඩියාව සහ අධි රුධිර පීඩනය වැනි නිදන්ගත තත්ත්වයන් කළමනාකරණය කිරීම ඇතුලු පුාථමික හා ද්විතියික සෞඛා සේවා සැපයීම කෙරෙහි සමූහ රෝහල් අවධානය යොමු කරනු ඇත. මානසික සෞඛා සේවා, පුජනක සෞඛා සේවා සහ වැඩිහිටි හා ආබාධිත පුද්ගලයන් සඳහා වන විශේෂ සේවාවන් සැපයීමට ද මෙවන් රෝහල් කටයුතු කරනු ඇත.

සමූහ රෝහල්වල පිරිසිදු ජලය, සනීපාරක්ෂාව සහ විදුලිය වැනි යටිතල පහසුකම් හා සේවාවන් වැඩිදියුණු කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත. රෝගීත්ට මෙන්ම සෞඛා සේවා කාර්ය මණ්ඩලයට ද ආරක්ෂිත හා සනීපාරක්ෂිත වටපිටාවක් බිහි කිරීමට මෙය උපකාරී වනු ඇත.

තම නිවසට සමීප ස්ථානවලින් ඉහළ ගුණාත්මකභාවයකින් යුතු සෞඛා සේවාවන් ලබා ගැනීම සඳහා පුවේශ විවර වීම මත සමූහ රෝහල් සංකල්පය කුියාත්මක කිරීමෙන් වතුකර පුජාවගේ සෞඛා තත්ත්වයන් නඟා සිටුවිය හැකිය. සේවාවන් ලැබීම සීමිත වීම හමුවේ ඓතිහාසික වශයෙන් පීඩාවට පත් වූ පුජාවක් වෙත සේවාවන් ලබාදීම තුළින් රජයේ සෞඛා සේවා පද්ධතීන් මත පැටවෙන බර අවම කිරීමට ද මෙය දායක වනු ඇත.

7.2 මානසික සෞඛාය සහ යහපැවැත්ම

අධික ලෙස ආතතියට සහ මානසික සෞඛා ගැටලුවලට මුහුණදෙනු ලබන කම්කරුවන් සිටිය ද, බොහෝ කලක පටන් සෞඛා සේවාවන්වල මානසික සෞඛාය නොසලකා හැර තිබේ. වතුකර සේවයේ පවතින අධික ශුම ඉල්ලුම, හුදෙකලා හා බෙලහීන තත්ත්ව සමග ජිවත්වීමට සිදුවීම මත පැන නගින අභියෝග සමග යුග්මවීම හමුවේ, වතුකර පුජාව අතර විෂාධිය, කාංසාව සහ වෙනත් මානසික සෞඛා ගැටලුවල ඉහළ යාමක් දක්නට හැකිය.

මානසික සෞඛා සේවාවන් සමූහ රෝහල් වෙත අනුබද්ධ කිරීම හා වෙනත් පුජා සේවාවන් වෙත අනුබද්ධ කිරීම තුළින් මෙම ගැටලුව ආමන්තුණය කිරීමට රජය කැපවී සිටියි. උපදේශනය සහ මනෝවිදාාත්මක සහාය සේවාවන් සැපයීම මෙන්ම මානසික යහපැවැත්ම පුවර්ධනය කිරීම උදෙසා ආතති කළමනාකරණ වැඩසටහන් සහ මුලපිරීම් කිුියාත්මක කිරීම ආදිය මීට ඇතුළත් වේ. මානසික සෞඛා ගැටලු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් කිුිිියාත්මක කිරීම හා මානසික සෞඛා ගැටලු සඳහා සහාය පැතීම වටා ගෙතී පවතින අපකීර්තිය අවම කිරීම සඳහා ද රජය කටයුතු කරනු ඇත.

7.3 රෝග නිවාරණ සෞඛා සේවාවන් සහ පෝෂණය

එන්නත් වැඩසටහන්, සෞඛා අධාාපනය සහ පෝෂණ වැඩසටහන් ආදී රෝග නිවාරණ සෞඛා සේවාවන් පිළිබඳ දනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දියත් කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. දරුවන් හා ගර්භනී කාන්තාවන් අතර පවතින මන්දපෝෂණය ආමන්තුණය කිරීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනු ඇති අතර එමගින් ඔවුනට සෞඛාමත් වර්ධනයක් උදෙසා වූ නිසි පෝෂාපදාර්ථ ලබාදීම සහතික කෙරෙනු ඇත.

රෝග නිවාරණ සෞඛා සේවාවන්, වතුකර ක්ෂේතුයේ සෞඛා තත්ත්වයන් නඟා සිටුවීම සඳහා රජය විසින් කිුිිියාත්මක කරනු ලබන උපාය මාර්ගවල තීරණාත්මක අංගයකි. රෝග නිවාරණය තුළින් රෝග නිසා ජනතාව වෙත පැටවෙන බර අවම කිරීමට හා පොදුවේ පුජාවගේ සෞඛාය සහ යහපැවැත්ම වැඩිදියුණු කිරීම රජයේ තවත් ඉලක්කයකි.

වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත්වන දරුවන් හා ගර්භනී කාන්තාවන් අතර පවතින අධික මන්දපෝෂණ තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගෙන පෝෂණය ද රජයේ රෝග නිවාරණ සෞඛ්‍ය සේවාවන් පිළිබඳ උපාය මාර්ගයේ ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානයට ලක් වූ අංගයකි. අඩු වර්ධනය, උපතේ දී අඩු බරක් පැවතීම සහ රෝගවලට ගොදුරු වීමේ වැඩි අවදානමක් පැවතීම ආදී දුර්වල සෞඛ්‍ය තත්ත්වයන් සඳහා මන්දපෝෂණය ප්‍රධාන හේතු සාධකයක් වී පවතියි. පෝෂාදායි ආහාර සඳහා පවතින ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අතිරේක ආහාර බෙදාහැරීම සහ බලීකෘත ආහාර බෙදාහැරීම මෙන්ම මව්කිරි ලබාදීම සහ සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර පිළිවෙත් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන් ආදිය රජය විසින් කියාත්මක කරනු ඇත.

දරිදුතාවය, ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ පිරිසිදු ජලය සහ සනීපාරක්ෂාව සඳහා ඇති පුවේශයේ දුර්වලකම වැනි මන්දපෝෂණයට පාදකවන අභාන්තර හේතුන් ආමන්තුණය කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. ආහාර නිෂ්පාදනය සහ බෙදාහැරීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වන මුලපිරීම් මෙන්ම ආහාර සුරක්ෂිතතාව පුවර්ධනය කිරීම සහ නාස්තිය අවම කිරීමේ වැඩසටහන් ද මීට ඇතුළත් වනු ඇත. සෞඛා සම්පන්න ආහාර පුරුදු පුවර්ධනය කිරීම සහ ආරක්ෂිත, පෝෂාදායී ආහාර සඳහා පුවේශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය මෙරට පුජාවන් සමග ද කටයුතු කිරීමට සිදුවනු ඇත.

වතුකර පුජාව අතර රෝගී තත්ත්ව ඇතිවීම අවම කිරීමට හා පොදුවේ සෞඛාය හා යහපැවැත්ම වැඩිදියුණු කිරීමට මෙම රෝග නිවාරණ සෞඛා සේවාවන් හා පෝෂණ වැඩසටහන් ඉවහල්වනු ඇත. පුතිකාර සේවා සඳහා පවතින ඉල්ලුම අවමකොට සෞඛා තත්ත්වයන් නගාසිටුවීම සෞඛා සේවා පද්ධතියේ දිගු කාලීන ති්රසාරභාවය සඳහා ද මෙය දායකවනු ඇත.

8 වන පරිච්ඡේදය

අධහාපනය

අධාාපනය දිගු කාලීන සමාජ, ආර්ථික සංවර්ධනයට පදනම සපයන බැවින් අධාාපනය යනු වතුකර පුජාව පිළිබඳ රජයේ දක්මේ පුධානතම අංගයකි.

පරිපූර්ණ අධාාපත පුතිසංස්කරණ ඇතිකිරීම තුළින් වතුකර පුජාවේ අධාාපන තත්ත්ව වැඩිදියුණු කිරීමට ශී ලංකා රජය කැපවී සිටියි.

8.1 මුල් ළමාවිය අධාාපනය

වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත්වන දරුවන් හට ජීවිතයේ හොඳම ආරම්භයක් ලබා දීම සහතික කිරීම සඳහා මුල් ළමාවිය අධාාපනය තීරණාත්මක සාධකයකි. මුල් ළමාවිය, මොළයේ වර්ධනයේ තීරණාත්මක අවධියක් වන බැවින්, හා දරුවන්ගේ ඥානාත්මක, සමාජීය සහ චිත්තවේගීය සංවර්ධනය උදෙසා උසස් තත්ත්වයෙන් යුතු මුල් ළමාවිය අධාාපනයක් ලබා දිය යුතු බව පර්යේෂණ මගින් පෙන්වා දී තිබේ.

ළමා නිවාස, මුල් ළමාවිය අධාාපන මධාස්ථාන බවට පත්කොට දරුවන්ගේ අනාගත අධාාපනය සඳහා ශක්තිමත් පදනමක් සකස් කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. මෙම මධාස්ථානවලින් උද්යෝගීමත් ඉගෙනුම් වටපිටාවක්, සුදුසුකම්ලත් ගුරුවරුන් සහ පෝෂාදායී ආහාර වේලක් ලබාදෙනු ඇති අතර එමගින් දරුවන්ගේ ශාරීරික හා ඥානාත්මක සංවර්ධනය වැඩිදියුණු කරනු ඇත. භාෂාව, සාක්ෂරතාව, ගණිත ඥානය, හා ගැටළු විසඳීමේ හැකියාව මෙන්ම සමාජ හා චිත්තවේග කුසලතා ඇතුලු පුධාන කුසලතා වැඩිදියුණු කරන විෂය නිර්දේශයක් ද මෙම මධාස්ථානවල සම්පාදනය වනු ඇත.

ඉදිරියේ දී මතුවිය හැකි ගැටලු කලින් හඳුනාගෙන ඒ සඳහා නිසි මැදිහත්වීමක් ලබා දෙන සෞඛා හා සංවර්ධන පරීක්ෂා ද මෙම මධාස්ථාන වෙතින් ලැබෙනු ඇත. දරුවන්ගේ මුල් ළමාවිය අධාාපනය සඳහා කියාත්මක කරන වැඩසටහනේ දී තම දරුවන්ට නිවස තුළ දී ඔවුන්ගේ ඉගෙනුම හා සංවර්ධනය සඳහා අවශා වන සහාය ලබාදීම සඳහා ඉවහල්වන දනුම සහ කුසලතා දරුවන්ගේ දෙමාපියන් හා රැකබලාගන්නන් වෙත ලබා දීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

ළමා නිවාස, මුල් ළමාවිය අධාාපන මධාස්ථාන බවට පත්කිරීම වතුකර ක්ෂේතුයේ අධාාපන තත්ත්ව නඟා සිටුවීම සඳහා රජය විසින් කිුයාත්මක කරනු ලබන උපාය මාර්ගයේ පුධාන අංගයකි. දරුවන්ගේ මුල් වසර කිහිපය තුළ ශක්තිමත් පදනමක් සකස් කිරීම මහින් ඔවුන් පුාථමික පාසල් සහ ඉන් ඔබ්බට ලබන සාර්ථකත්වයට හොඳින් සූදානම් කරවීම සහතික කිරීම රජයේ ඉලක්කය වී තිබේ.

8.2 පුාථමික සහ ද්විතියික අධාාපනය

පුාථමික හා ද්විතීයික අධාාපනය දරුවකුගේ වර්ධනයේ තී්රණාත්මක අවධීන් වන අතර දරුවන්ට ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට අවශා දනුම සහ කුසලතා ලබා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා අතාවශා වේ. නමුත්, පුමාණවත් යටිතල පහසුකම් නොමැතිකම, සීමිත සම්පත් සහ පුහුණු ගුරුවරුන්ගේ හිඟය නිසා වතුකර ක්ෂේතුයේ අධාාපනයේ ගුණාත්මකභාවය පවතින්නේ ඓතිහාසික වශයෙන් දුර්වල මට්ටමකය.

වතුකර පෙදෙස්වල පුාථමික හා ද්විතියික අධාාපනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ආයෝජනය කිරීමෙන් මෙම ගැටලු ආමන්තුණය කිරීමට රජය කැපවී සිටියි. පන්ති කාමර, පුස්තකාල, විදාහගාර සහ නේවාසික පහසුකම් ඇතුලු පාසල් යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මඟින් සිසුන් හා ගුරුවරුන් හට ආරක්ෂිත හා සහෝපකාරි ඉගැන්වීම් හා ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සහතික කිරීම මීට ඇතුළත් ය. ඒ අනුව, තෙතුභාෂික (සිංහල, දමිළ, ඉංගීුසි) අධාාපනයක් ලබා දීම හා නවීන තාක්ෂණයෙන් යුතු සුහුරු පන්ති කාමර (smart classrooms) සැපයීම සිදුවනු ඇත.

යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමට අමතරව වතුකර පාසල්වල ඉගැන්වීමේ හා ඉගෙනීමේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම කෙරෙහිද රජය අවධානය යොමුකරනු ඇත. දරුවන් විසින් භාෂා තුනම පුගුණ කළ බව සහ එමගින් ජාතික සහ ගෝලීය රැකියා වෙළඳපොළ තුළ එලදායී ලෙස තරඟ වැදීම සඳහා ඔවුනට හැකියාව පවතින බව සහතික කිරීම සඳහා තෙනුභාෂික අධාාපනය (සිංහල, දමිළ, ඉංගීසි) ලබා දීම මීට ඇතුළත් වනු ඇත. අන්තර් කියාකාරී සුදුපුවරු (white boards) සහ ඩිජිටල් ඉගෙනුම් චේදිකා ඇතුලු නවීන තාක්ෂණයෙන් යුතු සුහුරු පන්ති කාමර හඳුන්වා දීම තුළින් පුද්ගල පුමාණවත් සහ ඉගෙනුමට අනුගතවිය හැකි වටපිටාවක් ලබා දීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත.

වතුකර පාසල්වල ගුරුවරුන්, උසස් තත්ත්වයේ උපදෙස් ලබාදීමට අවශා දනුමෙන් හා කුසලතාවලින් සන්නද්ධබව සහතික කිරීම තුළින් ගුරු පුහුණුව සහ වෘත්තීය සංවර්ධනය සඳහා ආයෝජනය කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. පන්ති කාමර තුළ දී තාක්ෂණය භාවිතය පිළිබඳ පුහුණුව මෙන්ම සිසුන්ගේ විවිධ අවශාතා සපුරාලීම සඳහා පරිපූර්ණභාවයෙන් යුතු සහ වෙනස් වූ ඉගැන්වීම් කුමවේද පිළිබඳ පුහුණුව ලබාදීම මීට ඇතුළත් වේ.

වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත්වන සිසුන්ගේ අධාාපන තත්ත්වය නඟා සිටුවීම සඳහා මෙසේ පුාථමික හා ද්විතීයික අධාාපනය අරමුණු කොටගත් ආයෝජනයන් සිදුකරනු ලබන අතර එමගින් උසස් අධාාපනය හා ශුම බලකාය සඳහා පුවිශ්ට වීම සඳහා දරුවන්ට අවශා දනුම හා කුසලතා ඔවුනට පවතින බව සහතික කරනු ලබයි.

8.3 උසස් අධාාපනය සහ කුසලතා සංවර්ධනය

උසස් අධාාපනය යනු සමාජිය හා ආර්ථික ධාවනය සඳහා අවශා වන පුධාන අංගයක් වන අතර වතුකර පුජාවේ සිසුන් හට ඉහළ ගුණාත්මකභාවයකින් යුතු උසස් අධාාපන අවස්ථා සඳහා පුවේශය ලබා දීම සහතික කිරීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි.

නුවරඑළියේ විශ්වවිදහාලයක් ස්ථාපිත කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. මෙම විශ්වවිදහාලය වතුකර පුජාවේ ජීවත්වන සිසුන් හට උසස් අධාාපන අවස්ථා ලබා දෙමින් නවීන ශුම බලකායට අවශා නිපුණතාවලින් ඔවුන් සන්නද්ධ කරනු ඇත. කඳුකර කලාපයේ මෙන්ම පොදුවේ රටේ අනාගත ආර්ථික අභිවෘද්ධිය උදෙසා තීරණාත්මක වන STEM (විදහා, තාක්ෂණ, ඉංජිනේරු සහ ගණිතය) සහ තොරතුරු තාක්ෂණ ක්ෂේතු ආශිත උසස් අධාාපනයක් ලැබීම සහ එමගින් කඳුකර කලාපයේ සිසුන්ට උසස් අධාාපනය සඳහා ඇති පුවේශය සහතික කිරීම සඳහා නුවරඑළියේ විශ්වවිදහාලයක් ස්ථාපිත කිරීම ඉවහලවනු ඇත. මෙම විශ්වවිදහාලය උක්ත ක්ෂේතුවල උපාධි සහ පශ්චාත් උපාධි වැඩසටහන් මාලාවන් මෙන්ම පර්යේෂණ සහ නවෝත්පාදන සඳහා අවස්ථා ලබාදෙනු ඇත.

ශිෂාත්ව, මූලාාධාර සහ වෙනත් සහාය සේවා සැපයීම ඇතුලුව වතුකර පුජාවේ සිසුන්ට සියලුම විශ්වවිදාාලවලට පුවේශවිය හැකි බව සහතික කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

උසස් අධාාපනයට අමතරව කෘෂිකර්මාන්තය, නිෂ්පාදන, සංචාරක කර්මාන්තය සහ සේවා ඇතුලු විවිධ ක්ෂේතුවල රැකියා සඳහා සිසුන් සූදානම් කරවීම සඳහා වෘත්තීය පුහුණු වැඩසටහන් පුවර්ධනය කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත. දේශීය කර්මාන්ත හා සේවායෝජකයන්ගේ අවශාතා හා ගැලපෙන මෙම වැඩසටහන් විසින් සිසුන්ට ශුම බලකාය තුළ සාර්ථකව කටයුතු කිරීමට අවශා පුායෝගික කුසලතා සහ අත්දකීම් ලබාදෙනු ඇත. මෙම වැඩසටහන් ශුම වෙළඳපොළේ අවශාතාවලට අදාළ සහ ගැලපෙන බවට සහතික කරන රජය ඒ තුළින් මෙම වැඩසටහන් සංවර්ධනය කිරීමට සහ බෙදාහැරීමට කර්මාන්ත හවුල්කරුවන් සමග කටයුතු කරනු ඇත.

උසස් අධාාපනය සහ නිපුණතා සංවර්ධනය පුවර්ධනය කිරීම වතුකර පුජාවේ සිසුන්ට නව අවස්ථා නිර්මාණය කිරීමට ඉවහල්වන අතර, එය කඳුකර කලාපයේ දිගු කාලීන ආර්ථික සංවර්ධනයට ද දායක වේ. ශී ලංකාවේ වතුකර පුජාව සහ අනෙකුත් කණ්ඩායම් අතර අධාාපන මට්ටම් සහ ආදායම්වල පවතින විෂමතා අවම කිරීමට ද එය ඉවහල්වනු ඇත.

ළමා සුබසාධනය සහ සංවර්ධනය

වතුකර ක්ෂේතුයේ ජිවත්වන දරුවන් පොදුවේ ඔවුන්ගේ සංවර්ධනය සහ යහපැවැත්මට බාධා පමුණුවන සුවිශේෂී අභියෝගයන් රැසකට මුහුණ දෙන බව ශී ලංකා රජය විසින් පිළිගෙන තිබේ. ඉහළ දරිදතා මට්ටම්, ගුණාත්මකභාවයෙන් යුතු අධාාපනයක් හා සෞඛා සේවා ලබා ගැනීමට ඇති සීමිත පුවේශය සහ ළමා ආරක්ෂණ සංකුලතා බරපතල ගැටලු බවට පත්ව තිබේ. දරුවන්ගේ අයිතීන් පුවර්ධනය කරන සහ ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව හා යහපැවැත්ම පුවර්ධනය කරන පරිපූර්ණ ළමා සුබසාධන හා සංවර්ධන පුතිපත්තීන් කියාත්මක කිරීම ඔස්සේ මෙම අභියෝගයන් ආමන්තුණය කිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

9.1 ගුණාත්මක අධාාපනයක් සඳහා ඇති පුවේශය

බොහෝ දරුවන්ට කල්තියාම පාසල් හැරයාමට හේතුවන අවිධිමත් පාසල් යටිතල පහසුකම්, පුහුණු ගුරුවරුන් නොමැතිකම සහ සමාජ-ආර්ථික බාධකයන් ආදී කරුණු මත වතුකර ක්ෂේතුයේ දරුවන්හට ඓතිහාසික වශයෙන්ම ගුණාත්මක අධාාපනයක් ලැබීම සඳහා ඇති පුවේශයට බාධක පැනවී තිබේ. මෙසේ අධාාපන අවස්ථා අහිමිවීම නිසා දරිදුතා චකුය නිර්මාණය වන අතර වතුකර පුජාවේ දරුවන්ගේ අනාගතය අවදානමේ වැටී තිබේ.

වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත්වන සියලු දරුවන්හට ගුණාත්මක අධාාපනයක් සඳහා ඇති පුවේශය සහතික කිරීමටත් ඒ සඳහා ඔවුන් සවිබල ගත්වා ඔවුන්ගේ පාසල් ගමන සහතිකකර වඩාත් යහපත් අනාගතයක් ගොඩනැගීම සඳහාත් අවශා මෙවලම් ඔවුනට ලබාදීමටත් රජය කැපවී සිටියි.

පාසල් ඉදිකිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම, නවීන ඉගැන්වීම් ආධාරක සැපයීම සහ පිරිසිදු ජලය සහ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් පාසල් තුළ ස්ථාපිත කිරීම සහතික කිරීම මගින් වතුකර ක්ෂේතුයේ අධාාපන යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

9.2 ළමා ආරක්ෂණය සහ සුරක්ෂිතභාවය

අපයෝජනය, සූරාකෑමට ලක්වීම, ළමා මෙහෙකාර සේවය සහ ළමා ජාවාරම ආදී සිදුවීම් හමුවේ දරුවන් අවදානමට ලක්වන පසුබිමක, වතුකර ක්ෂේතුය තුළ ළමා ආරක්ෂණය තීරණාත්මක සාධකයක් බවට පත්ව තිබේ. දරුවන්ගේ අයිතීන් සුරක්ෂිත කිරීම සහ ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව සහ යහපැවැත්ම සහතික කිරීම සඳහා ශක්තිමත් ළමා ආරක්ෂණ රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීම අතාවශා බව රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

තීතිය කුියාත්මක කරන ඒකක, අධිකරණය, සෞඛා සහ අධාාපන ක්ෂේතු ඇතුළු අදාළ පාර්ශ්වකරුවන් අතර සම්බන්ධීකරණය වැඩිදියුණු කරමින් වතුකර ක්ෂේතුයේ ළමා ආරක්ෂණ රාමුව ශක්තිමක් කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

ළමා අපයෝජනය, සූරාකෑම සහ ළමා ජාවාරම වැළැක්වීම හඳුනා ගැනීම සහ ඒවාට පුතිචාර දැක්වීම ඉලක්කකොටගත් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ඇතුළත් රාජා අනුගුහය ලද පරිපූර්ණ යාන්තුණයන් කියාත්මක කරනු ඇත. දැනුවත් කිරීමේ වාහපාර සහ වින්දිතයන් හා අවදානමට ලක් වූ දරුවන් වෙනුවෙන් කියාත්මක වන උපදේශන, සෞඛා සේවා සහ නීතිමය හා මනෝ සාමාජිය සහාය ආදී සේවාවන්ට ඇති පුවේශය සහතික කිරීම මෙම යාන්තුණයන්ට ඇතුළත් වනු ඇත.

9.3 ළමා සෞඛ්‍යය සහ පෝෂණය

වතුකර ක්ෂේතුයේ දරුවන් අතර මන්දපෝෂණය සහ දුර්වල සෞඛා තත්ත්වයන් බහුල වශයෙන් පවතින අතර මෙමගින වර්ධනය දුර්වලවීම, ඥානාත්මක පුමාදයන් සහ රෝගවලට ගොදුරුවීමේ වැඩි අවදානමක් පැවතීම ආදී තත්ත්ව ඇතිව තිබේ. සෞඛා සේවාවන් වෙත පවතින සීමිත පුවේශය සහ නිසි පෝෂණය සහ සනීපාරක්ෂක පුරුදු පිළිබඳ පවතින පුමාණවත් නොමැති දැනුම මෙම ගැටලු හා බැඳී තිබේ. දරුවන්ගේ සෞඛා හා පෝෂණ අවශාතා ආමන්තුණය කිරීම ඔවුන්ගේ සමස්ත වර්ධනය හා යහපැවැත්මට තී්රණාත්මක වේ.

මන්දපෝෂණය ඉහළ ගිය පුදේශ විශේෂයෙන් ඉලක්ක කරමින් පෝෂාපදාර්ථ අතින් සමබර ආහාරවේලක් ලබා දීම අරමුණු කොටගත් පාසල් මට්ටමින් කුියාත්මක වන ආහාරවේලක් ලබා දීමේ වැඩසටහන් දියන් කිරීම ඇතුළු ළමා පෝෂණය ඉහළ නැංවීම සඳහා පරිපූර්ණ වැඩසටහන් කුියාත්මක කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

දෙමාපියන් සහ රැකබලාගන්නන් අතර නිසි ආහාර පිළිවෙත්, මව්කිරි දීම සහ සනීපාරක්ෂාව පුවර්ධනය කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීම් සහ අධාාපන වතාපාර පැවැත්වීමට කටයුතු කරනු ඇත. මෙම වතාපාර මගින් අඩු වියදම්, පෝෂාදායී ආහාර සහ ළමා පෝෂණය සඳහා හොඳම භාවිතයන් පිළිබඳ තොරතුරු බෙදා හැරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

වතුකර ක්ෂේතුයේ දරුවන්ට එන්නත් සහ සෞඛා පරීක්ෂණ වැනි රෝග නිවාරණ සෞඛා සේවාවන් පහසුවෙන් ලබා ගත හැකි බව සහතික කිරීමට රජය සෞඛා බලධාරීන් සමග කටයුතු කරනු ඇත. මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන හෝ නිදන්ගත සෞඛා තත්ත්වයන් ඇති දරුවන් සඳහා විශේෂිත සෞඛා සේවා සැපයීමට අමතර පුයත්නයන් කිුයාත්මක වනු ඇත.

9.4 ළමා මෙහෙකාර සේවය වැළැක්වීම

ආර්ථික පීඩනයන් හමුවේ පාසල් අධාාපනය වෙනුවට මෙහෙකාරකම් කිරීමට දරුවන්ට සිදුවන සන්දර්භයක් තුළ, ළමා මෙහෙකාර සේවය වතුකර ක්ෂේතුයේ පවතින දැවෙන ගැටලුවක් බවට පත්ව තිබේ. මෙමගින දරුවන්ට අධාාපනය ලැබීම සඳහා ඔවුනට තිබෙන අයිතිය අහිමි වනවා පමණක් නොව භයානක හා සූරාකෑමට ලක්වන කාර්ය තත්ත්වයන්වලට ඔවුන් නිරාවරණයවීම සිදුවේ. ළමා මෙහෙකාර සේවය මුලිනුපුටා දැමීමට සහ මෙහෙකාර සේවයේ යෙදීමකින් තොරව සියලු දරුවන්ට අධාාපනය ලැබීමට සහ සංවර්ධනය වීමට අවස්ථාව ලබාදීම සහතික කිරීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි.

වතුකර ක්ෂේතුය තුළ පවතින සියලුම ආකාරයේ ළමා මෙහෙකාර සේවාවන් තුරන් කිරීම සහතික කරමින් පවතින ළමා කම්කරු නීති බලාත්මක කිරීම ශක්තිමත් කිරීමට ද රජය විසින් කටයුතු කරනු ඇත.

වයස අවුරුදු 16 සහ ඊට වැඩි දරුවන්ට වැඩි වැඩියෙන් වෘත්තීය පුහුණු හා කුසලතා සංවර්ධන වැඩසටහන් පිරිනැමීමට සහ එමගින් ඔවුනට සේවා නියුක්තිය සඳහා විකල්ප මාර්ග සපයා දීම සහ ඔවුන් රැකියා සඳහා පාසල හැර යාමේ සම්භාවිතාව අඩු කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

9.5 බහු පාර්ශ්වික සහයෝගීත්වය

වතුකර ක්ෂේතුයේ දරුවන් විසින් මුහුණදෙනු ලබන සංකීර්ණ අභියෝග ආමන්තුණය කිරීම සඳහා අධාාපනය, සෞඛාය, නීතිය කියාත්මක කරන ආයතන සහ සමාජ සේවාවන් ඇතුලු බහු පාර්ශ්වයන්ගේ සහයෝගීත්වය අවශා වේ. ළමා සුබසාධනය සහ සංවර්ධන පුතිපත්තිවල ඵලදායීතාවය සහතික කිරීම සඳහා සම්බන්ධීකරණයෙන් යුත් සහ ඒකාබද්ධ පුචේශයක් අතාවශා බවට රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

ළමා සුබසාධන සහ ආරක්ෂණ ගැටලුවලට ඵලදායී ලෙස පුතිචාර දැක්වීම සඳහා රජයේ ආයතන, නීතිය කියාත්මක කරන ආයතන, අධිකරණය, කම්කරු පරීක්ෂකවරුන්, සේවායෝජකයන්, වෘත්තීය සමිති, සිවිල් සමාජ සංවිධාන සහ පුජා නායකයන් ඇතුලු අදාළ සියලුම පාර්ශ්වකරුවන් ගේ ධාරිතාවය ගොඩනංවා ඔවුන් අතර සම්බන්ධීකරණය ඉහළ දැමීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. මෙමගින් ළමා ආරක්ෂණ නීති කියාත්මක කිරීම සහ ළමා සුබසාධන සේවා වතුකර ක්ෂේතුය පුරා ඵලදායී ලෙස ලබාදීම සහතික කෙරේ.

තාරුණාය සවිබල ගැන්වීම

වතුකර පුජාවේ තාරුණාය ශී ලංකාවේ අනාගතය සඳහා තීරණාත්මක සම්පතක් නියෝජනය කරනු ලබයි. කෙසේවෙතත්, වතුකර ක්ෂේතයේ තරුණයන් ගුණතාමක අධාාපනයක් සඳහා පවතින සීමිත පුවේශය, රැකියා අවස්ථා නොමැතිකම සහ සමාජීය හා ආර්ථික ආන්තිකරණයට ලක්වීම ආදී සැලකිය යුත් මට්ටමේ අභියෝගයන්ට මුහුණ දෙති. මෙම අභියෝග බොහෝවිට ඔවුන්ගේ සම්පූර්ණ හැකියාවන් සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සහ සිය පුජාවන්ගේ සහ මෙරට සංවර්ධනයට දායක වීමට ඇති හැකියාවට බාධා පමුණුවයි. තාරුණාය සවිබල ගැන්වීමේ වැදගත්කම හඳුනා ගනිමින් මෙම අභියෝග ආමන්තුණය කරන සහ සාර්ථකත්වය සඳහා අවශා මෙවලම්, සම්පත් සහ අවස්ථා තරුණ පූද්ගලයන් වෙත ලබා දෙන පුතිපත්තීන් සහ වැඩසහටත් තියාත්මක කිරීම සඳහා ශී ලංකා රජය කැපවී සිටියි.

10.1 අධාාපනය සහ වෘත්තීය පුහුණුව සඳහා ඇති පුවේශය

අධාාපනය සහ වෘත්තීය පුහුණුව, වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ පුද්ගලයන් සඳහා ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම් සහ ඉහළ ගතිකයන් සඳහා වන තීරණාත්මක මංපෙත් විවර කරනු ලබයි. කෙසේවෙතත්, මූලාාමය බාධක, යටිතල පහසුකම් නොමැතිකම සහ අඩු වයසින් ශුම බලකායට ඇතුල් කිරීමට එල්ලවන සමාජ බලපෑම් හේතුවෙන් බොහෝ තරුණ පුද්ගලයෝ මෙම අවස්ථාවන්ට පුවේශවීමේ දී බාධකවලට මුහුණ දෙනි. තරුණ පුද්ගලයන් හට අර්ථවත් වෘත්තීන්වල නියැලීමට සහ ඔවුන්ගේ සමාජ, ආර්ථික තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා ගුණාත්මක අධාාපනයක් සහ වෘත්තීය පුහුණුව සඳහා පවතින පුවේශය සහතික කිරීම අතාවශා බව රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

නව අධාාපන ආයතන ස්ථාපිත කිරීම, පවතින පාසල් වැඩිදියුණු කිරීම සහ සියලුම තරුණ පුද්ගලයන්ට පුාථමික අධාාපනයෙන් ඔබ්බට අධාාපනය කරගෙනයාමට හැකිවීම සහතික කිරීම සඳහා ශිෂාාත්ව සහ මූලා ආධාර ලබාදීම තුළින් වතුකර ක්ෂේනුයේ ද්විතීයික සහ තෘතීයික අධාාපනය සඳහා පවතින පුවේශය පුළුල් කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

දේශීය සහ ජාතික රැකියා වෙළෙඳපොළ තුළ ඉල්ලුමක් පවතින කුසලතා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් වෘත්තීය පුහුණු වැඩසටහන් ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. මෙම වැඩසටහන්වලට තොරතුරු තාක්ෂණය, සත්කාරකත්වය, නිෂ්පාදන, කෘෂිකර්මය සහ වාවසායකත්වය වැනි ක්ෂේතුවල පුහුණුව ඇතුළත් වේ.

වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ පුද්ගලයන්ගේ සුවිශේෂී අවශාතා සහ තත්ත්වයන්ට සරිලන පරිදි මාර්ගගත හා දුරස්ථ අධාාපනය ඇතුළු නමාශීලී සහ විකල්ප අධාාපන මාර්ග පුවර්ධනය කිරීමට රජය විසින් කටයුතු කරනු ඇත. සාම්පුදායික පාසල්වලට හෝ පුහුණු මධාස්ථානවලට යාමට නොහැකි තරුණ පුද්ගලයන්හට තවමත් අධාාපන හා නිපුණතා සංවර්ධන අවස්ථා සඳහා පුවේශය ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා මෙය ඉවහල් වනු ඇත.

10.2 සේවා නියුක්තිය සහ වාෘවසායකත්වය සඳහා පවතින අවස්ථා

බොහෝ විට ආර්ථික අවස්ථා අඩු වැටුප් සහ අනතුරුදායක රැකියාවලට සීමා කරන සන්දර්භයක් තුළ, වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ විරැකියාව පුධාන අභියෝගයක් ව පවතියි. බොහෝ තරුණ පුද්ගලයන්ට රැකියා සොයා නාගරික පුදේශවලට සංකුමණයවීමට සිදුවන අතර තම පුජාවන් අතහැර යාමට සිදුවේ. මෙම තත්ත්වය ගුාමීය පුදේශවල බුද්ධිගලනයට හේතු වී තිබේ. වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ පුද්ගලයන්හට තිරසාර රැකියා සහ වාවසායකත්ව අවස්ථා උදාකර දෙමින් සාර්ථක වෘත්තීන් ගොඩනැගීමට සහ ඔවුන්ගේ පුජාවන්ගේ ආර්ථික සංවර්ධනයට දායකවීමට රජය කැපවී සිටියි.

වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ පුද්ගලයන්හට නව රැකියා අවස්ථා බිහි කිරීම සඳහා පෞද්ගලික අංශ, සිවිල් සමාජය සහ සංවර්ධන හවුල්කරුවන් සමග එක්ව රජය කටයුතු කරනු ඇත. තොරතුරු තාක්ෂණය, සංචාරක කර්මාන්තය සහ පුනර්ජනනීය බලශක්තිය වැනි නැඟී එන කර්මාන්තවල මෙන්ම කෘෂිකර්මය සහ නිෂ්පාදන වැනි සාම්පුදායික අංශවල රැකියා උත්පාදනය පුවර්ධනය කිරීම මීට ඇතුළත් වනු ඇත.

තාරුණාය සවිබල ගැන්වීමේ පුධාන උපාය මාර්ගයක් ලෙස වාවසායකත්වය පුවර්ධනය කෙරෙනු ඇත. රජය විසින් තරුණ වාවසායකයන්ට තමාගේම වාාපාර ආරම්භ කිරීමට සහ ඒවා වර්ධනය කිරීමට හැකි වන පරිදි පුහුණුව, උපදේශනය සහ ණය පහසුකම් සඳහා පුවේශය ලබා දෙනු ඇත. බොහෝ විට වාාපාර හිමිකාරිත්වය සහ මූලා ස්වාධීනත්වය හමුවේ අමතර බාධකවලට මුහුණ දෙන තරුණ කාන්තා වාවසායකයන්ට සහායවීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කෙරෙනු ඇත.

වාහපාර ජනනය, ආරම්භක තරග සහ උපදේශන වැඩසටහන් ඇතුලුව තරුණ වාාවසායකත්ව මූලපිරීම්වලට සහාය දැක්වීම සඳහා රජය සහ පෞද්ගලික අංශවල හවුල්කාරීත්වයන් ස්ථාපිත කෙරෙනු ඇත. මෙම හවුල්කාරීත්වයන් තරුණ වාාවසායකයන් සම්පත්, ජාල සහ වෙළඳපොළ සමග සම්බන්ධ කිරීමට උපකාරී වනු ඇති අතර එමගින් ඔවුනට සාර්ථකත්වය සඳහා පවතින අවස්ථා ඉහළ නංවනු ඇත.

10.3 නායකත්වය සහ සිවිල් සහභාගීත්වය

බොහෝ විට වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ පුද්ගලයන්හට තීන්දුතීරණ ගැනීමේ කියාවලීන්වල නියෝජනයක් නොමැති බවත්, නායකත්ව අවස්ථාවලින් ඔවුන් බැහැර කර ඇති බවත් රජය පිළිගනු ලබයි. මෙම ආන්තිකකරණය ඔවුන්ගේ ජීවිතයට බලපාන පුතිපත්ති සහ වැඩසහටන්වලට පුතිචාර දැක්වීමේ හැකියාව සීමා කරන අතර ඔවුන්ගේ පුජාවන්ගේ සංවර්ධනයට දායක වීමට ඇති හැකියාවට ද බාධා පමුණුවයි. තරුණ පුද්ගලයන් අතර නියෝජනයක් පැවතීම සහ වගකීම පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති කරවීම සඳහා මෙන්ම ශක්තිමත් වඩාත් පුතාාස්ථ පුජාවන් ගොඩනැඟීම සඳහා නායකත්ව භුමිකාවන් හාර ගැනීමට සහ සිවිල් ජීවිතයට සහභාගීවීමට තරුණ පුද්ගලයන් සවිබල ගැන්වීම අතාවශා කරුණක් බව රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ සහභාගීත්වය සඳහා සිවිල් අවකාශයන් ශක්තිමත් කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත. තාරුණායට තම අදහස් පුකාශ කිරීමට, පුජා කිුිිියාකාරකම්වලට සහභාගීවීමට සහ ඔවුන්ට බලපාන ගැටලු පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීම සඳහා දායකවීමට හැකි බව සහතික කිරීම මීට ඇතුළත් වනු ඇත.

පුතිපත්ති සම්පාදකයන් සමග අර්ථවත් සංවාදයක යෙදීමට සහ ඔවුන්ගේ පුජාවන්ගේ සහ ජාතියේ සංවර්ධනයට දායකවීමට තරුණ පුද්ගලයන්ට අවස්ථාවන් ඇති බව සහතික කරමින්, දේශීය මට්ටමින් තරුණ සහභාගීත්වය පුවර්ධනය කිරීම සඳහා සිවල් සමාජ සංවිධාන සහ පුජා නායකයන් සමග සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීමට රජය කිුියාකරනු ඇත.

10.4 සමාජිය පරිපූර්ණභාවය සහ මානසික සෞඛ්‍ය

වතුකර ක්ෂේතුයේ බොහෝ තරුණ පුද්ගලයෝ තම ජනවාර්ගිකත්වය, සමාජ, ආර්ථික තත්ත්වය හෝ සමාජභාවය මත සමාජයෙන් කොන්වීමට සහ වෙනස්කොට සැලකීමට ලක්වෙති. මෙසේ සමාජයෙන් බැහැරවීමට ලක්වීම මත හුදකලාව, අඩු ආත්මාහිමානය සහ දුර්වල මානසික සෞඛාෘ තත්ත්ව වැනි පුතිඵල ඇතිවිය හැකිය. වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ පුද්ගලයන් අතර සමාජීය පරිපූර්ණභාවය සහ මානසික සෞඛාෘය පුවර්ධනය කිරීමේ වැදගත්කම හඳුනාගන්නා රජය, සියලු තරුණ පුද්ගලයන්හට සිය සම්පූර්ණ හැකියාවන් සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා වටිනාකමක්, සහයෝගයක් සහ සවිබල ගැන්වීමක් ලබාදීම සහතික කරනු ලබයි.

වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ පුද්ගලයන්ට වෙනස්කොට සැලකීම අවම කිරීමට සහ සමාජීය පරිපූර්ණභාවය පුවර්ධනය කිරීමට රජය විසින් වැඩසටහන් කුියාත්මක කරනු ඇත. මෙම වැඩසටහන් මගින් තරුණ පුද්ගලයන් අතර අයිතියේ හැඟීමක් සහ පුජාව පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති කරනු ඇති අතර වෙනස්කොට සැලකීමේ සහ සමාජීය වශයෙන් කොන් කිරීමේ එලවිපාක පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු ඇත.

ආතතිය, කාංසාව, විෂාධිය, මත්දුවා භාවිතය හෝ වෙනත් මානසික සෞඛා අභියෝගවලට මුහුණදෙන තරුණ පුද්ගලයන්හට සහාය ලබා දීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් වතුකර ක්ෂේතුයේ මානසික සෞඛා සේවාවන් පුළුල් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. මෙම සේවාවන්ට පාසල් සහ පුජා මධාාස්ථානවල උපදේශන, සහවර සහාය කණ්ඩායම් සහ මානසික සෞඛා අධාාපනය සහ පුනරුත්ථාපන වැඩසටහන් ඇතුළත් වනු ඇත. සෞඛා සම්පන්න ජීවන රටාවන්, ශාරික කිුියාරකම් සහ නිර්මාණාත්මක පුකාශනයන් දිරිමත් කරන වැඩසටහන්වලට සහාය දීම හරහා ධනාත්මක තරුණ සංවර්ධනය පුවර්ධනය කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත. මෙම වැඩසටහන් තරුණ පුද්ගලයන් අතර පුතාාස්ථිතිය ගොඩනැඟීමට සහ ඔවුන්ගේ ශක්තිය හා නිර්මාණශීලීත්වය උදෙසා හිතකර චේදිකාවන් සපයාදීමට ඉවහල්වනු ඇත.

10.5 කීඩා සහ භෞතික කියාකාරකම් පුවර්ධනය

ශාරීරික සෞඛාය පමණක් නොව මානසික යහපැවැත්ම, කණ්ඩායම් කිුිියාකාරකම්, විනය සහ නායකත්ව කුසලතා පුවර්ධනය කිරීම සඳහා කීඩා සහ ශාරීරික කිුියාකාරකම් දියත් කිරීම තාරුණායේ පරිපූර්ණ සංවර්ධනය උදෙසා තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ලබයි. කෙසේවෙතත්, වතුකර ක්ෂේතුය තුළ කීඩා පහසුකම් සහ සංවිධානාත්මක කීඩා වැඩසටහන් සඳහා පුවේශය බොහෝ විට සීමා වී ඇති අතර එමගින් තරුණ පුද්ගලයන්හට මෙම වටිනා අවස්ථා අහිමි වී ගොස් තිබේ.

තාරුණාය සවිබල ගැන්වීම සහ සමාජ ඒකාබද්ධතාවය සඳහා මෙවලමක් ලෙස කීඩාවේ පවතින වැදගත්කම රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබෙන අතර, වතුකර පුජාවේ තරුණ සංවර්ධනය සඳහා වන පුළුල් උපායමාර්ගයේ කොටසක් ලෙස කීඩා සහ ශාරීරික කිුිියාකාරකම් සංවර්ධනය කිරීම සහ පුවර්ධනය කිරීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි.

කීඩා පිටි, කීඩා කලාප සහ පුජා මධාසේථාන ඇතුලු වතුකර ක්ෂේතුයේ කීඩා පහසුකම් ගොඩනැඟීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ආයෝජනය කිරීමට රජය කැපවී සිටියි. මෙම පහසුකම් සඳහා සියලුම තරුණ පුද්ගලයන්ට පුවේශ විය හැකි අතර විනෝදාත්මක කිුියාකාරකම්, කණ්ඩායම් කීඩා සහ යෝගාතා වැඩසටහන් සඳහා ආරක්ෂිත වටපිටාවන් සපයනු ඇත.

වතුකර කලාපවල ජාතික කීඩා වැඩසටහන් සහ තරඟ සංවිධානය කිරීම සහ ඒවාට වතුකර ක්ෂේතුයේ තරුණ පුද්ගලයන් සහභාගී කරවා ගනිමින් ඔවුන්ගේ දක්ෂතා පෙන්වීමට සහ ජාතික චේදිකාවක් මත තම පුජාව නියෝජනය කිරීමට අවස්ථාව සළසා දීම පුවර්ධනය කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත. කීඩා වැඩසටහන් සහ පහසුකම් සඳහා ගැහැනු දරුවන්ට සහ තරුණියන්ට සමාන පුචේශයක් ඇති බව සහතික කිරීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් මෙහිදී යොමු කෙරෙනු ඇත.

හැකියා හා දක්ෂතා පෙන්වන කීඩක කීඩිකාවන් සඳහා උපකරණ, පුහුණුව සහ ශිෂාත්ව පුදානය කිරීම ඇතුලු වතුකර ක්ෂේතුයේ කීඩා සංවර්ධනයට සහාය වීම සඳහා කීඩා සංවිධාන, සිවිල් සමාජය සහ පෞද්ගලික අංශයේ අනුගාහකයන් සමග හවුල්කාරීත්වය පුවර්ධනය කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත.

කාන්තා සවිබල ගැන්වීම සහ සමාජභාවී සමානාත්මතාවය

ශී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තය සහ පුළුල් ආර්ථිකයට වතුකර පුජාවේ ජීවත්වන කාන්තාවන් විසින් සිදුකර ඇති මෙහෙය සුවිශේෂීය. මෙය වැඩි වශයෙන් නිරීක්ෂණය කළ හැක්කේ තේ කර්මාන්තය තුළ ය. එතරම් දායකත්වයක් ඔවුන් විසින් ලබා දුන්නද බොහෝ විට වෙනස් කොට සැලකීම්, සූරාකෑමට ලක්වීම් සහ සමාජභාවය මත පදනම් වු පුචණ්ඩත්වය (gender-based violence) ආදී සිදු වීම වලට මුහුණ දීමට කාන්තාවන්ට සිදුවේ.

සමාජභාවී සමාතාත්මතාවය (gender equality) පුවර්ධනය කිරීම සහ සියලු ආකාරයේ වෙනස්කොට සැලකීම් මුලිනුපුටා දැමීම මඟින් වතුකර පුජාවේ ජිවත්වන කාන්තාවන්ගේ සමාජ තත්ත්වයට පිළිගැනීම ලබා දීමට හා වැඩි දියුණු කිරීමට ශීු ලංකා රජය කැපවී සිටියි.

11.1 දායකත්වයට පිළිගැනීම ලබා දීම

වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත්වන කාන්තාවන් විසින් ඉටු කරනු ලබන තීරණාත්මක භුමිකාව සඳහා නිල වශයෙන්ම පිළිගැනීමක් ලබාදීමට රජය කටයුතු කරයි. විශේෂයෙන්ම තේ කර්මාන්තය ඇතුලු වතුකර ක්ෂේතුය තුළ ඔවුන් විසින් ලබා දී තිබෙන ශුමය ශුී ලංකාවේ ආර්ථිකයේ මුල්ගල් තැබීම බවට සැලකිය හැකිය.

ජාතික ආර්ථික පුතිපත්තීන්වල මෙකී දායකත්වයන් සඳහා පිළිගැනීමක් ලබා දීමට මෙන්ම කාන්තාවන්හට සාධාරණ වැටුප් හා කාර්ය තත්ත්වයන් ලබා දීම සහතික කිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

කුසලතාව, තථාතාව, සහ සංස්ථිතිය ආදී හැකියාවන් අවශා වන තේ දඑ නෙලීම වැනි ශාරීරික වශයෙන් ශුමය වැය කිරීමට සිදුවන කර්තවායන් ඉටු කරන වතුකර පුජාවේ ජීවත්වන කාන්තාවන් ඓතිහාසික වශයෙන් මෙරට තේ කර්මාන්තයේ කොඳු නාරටිය බවට පත්ව තිබේ. ගෝලීය වෙළඳ පොළ තුළ ශී ලංකාවේ තේවල ගුණාත්මකභාවය සහ කීර්ති නාමය පවත්වා ගැනීම සඳහා ඔවුන් විසින් ලබා දී තිබෙන මෙහෙවර තීරණාත්මක වන අතර ඔවුන්ගේ ශුමය තුළින් සැලකිය යුතු මට්ටමක ආදායමක් මෙරටට ජනිත කොට තිබේ.

ආර්ථිකය හමුවේ ඔවුන්ගේ තීරණාත්මක භුමිකාව එසේ පැවතිය ද, වතුකර ක්ෂේතුයේ කාන්තාවන්ගේ වටිනාකම බොහෝ විට අවතක්සේරුවට ලක්වන අතර ඔවුනට සුදුසු වැටුපක් ලබා දීම සිදු නොවේ. මෙමගින් දියුණුව සඳහා ඔවුනට ඇති අවස්ථා සීමාකර තිබේ. වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත් වන කාන්තාවන් වෙනුවෙන් පිළිගැනීම ලබා දීම සහ ඔවුන්ගේ දායකත්වයන්ට අදාල පුතිලාභ ලබා දීම සහතික කිරීම මඟින් උක්ත අසාධාරණය ආමන්තුණය කිරීමට රජය කැපවී සිටියි. සමාන සේවා සඳහා සමාන වැටුප් ලබා දීම, පුහුණුව හා සංවර්ධන අවස්ථා සඳහා පුවේශය ඇති කිරීම සහ නායකත්ව කාර්ය භාරයන් සඳහා කාන්තාවන්ට සහාය ලබා දීම ඇතුලු, රැකියා ස්ථානය තුළ සමාජභාවී සමානාත්මතාවය පුවර්ධනය කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම මීට ඇතුළත් වනු ඇත.

ජාතික ආර්ථික පුතිපත්තීන් සහ සංවර්ධන සැලැස්මවල වතුකර ක්ෂේතුයේ කාන්තාවන්ගේ දායකත්වය සඳහා පිළිගැනීම ලබා දීම සහ සැමරුමට ලක් කිරීම සහතික කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත. කාන්තාවන් විසින් ලබා දෙන සේවය දැකීමට සැලැස්වීම පුවර්ධනය කිරීම සඳහා මුලපිරීම් දියත් කිරීම මෙන්ම ආර්ථිකය තුළ සමාජභාවී සමානාත්මතාවය (gender equality) පැවතීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සඳහා පුයත්නයන් දියත් කිරීම මීට ඇතුළත්ය.

11.2 සමාජභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වය (Gender-Based Violence) මුලිනුපුටා දැමීම

සූරා කෑමට ලක්වීම, කෙණහිලිකම් වලට මුහුණදීම සහ අපයෝජනයට ලක්වීම ආදී සිදුවීම් හමුවේ බොහෝ විට කාන්තාවන් අවදානමට ලක්වන සන්දර්භයක් තුළ, චතුකර ක්ෂේතුයේ කාන්තාවන් මුහුණ දෙනු ලබන සමාජභාවය මත පදනම් වු පුචණ්ඩත්වය (gender-based violence) දැවෙන ගැටළුවක් බවට පත්ව තිබේ. එවන් සිදුවීම් වැළැක්වීම, ආරක්ෂාව ලබා දීම සහ දිවි ගලවාගත් අයට සහයෝගය ලබා දීම ආදී කරුණු ඇතුළත් පරිපුර්ණ පුතිපත්තියක් සම්පාදනය කිරීම හරහා මෙම ගැටලුව ආමන්තුණය කිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

වතුකර පුජාව තුළ හටගන්නා සමාජභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වය වැළැක්වීම සහ ආමන්තුණය කිරීම සඳහා පරිපූර්ණ පුතිපත්තියක් සම්පාදනය කිරීමට හා කියාත්මක කිරීමට රජය විසින් කටයුතු කරනු ඇත. මෙම පුතිපත්තිය, කාන්කා සවිබල ගැන්වීම හා සමාජභාවී සමානාත්වමතාවය පිළිබඳ ජාතික පුතිපත්තියට (National Policy on Womens Empowerment and Gender Equality) අනුකූලව සම්පාදනය වනු ඇත. සමූහ රෝහල් තුළ සමාජභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වයට පුතිචාර දක්වන ඒකක (GBV response unit) පිහිටුවීම, දිවිගලවාගත් අයට නීතිමය සහාය ලබා දීම සහ කාන්තා හිමිකම් සහ සමාජභාවී සමානාත්මතාවයේ වැදගත්කම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් කියාත්මක කිරීම වැනි මුල පිරීම් ඔස්සේ පුජාව දැනුවත් කිරීම මීට ඇතුළත් වනු ඇත.

සමූහ රෝහල් වල සමාජභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වයට පුතිචාර දක්වන ඒකක පිහිටුවීම මෙම පුතිපත්තියේ පුධාන අංගයකි. වෛදා සේවාවන්, මනෝවිදාහත්මක උපදේශනය සහ නීතිමය සහාය සැපයීම වැනි සේවාවන් ලබා දීම තුළින් සමාජභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වයෙන් දිවි ගලවාගත් අයට ආරක්ෂිත හා සහයෝගීමත් පරිසරයක් මෙම ඒකක වෙතින් ලබා දෙනු ඇත. මෙවන් සිදුවීම් වලට වගකිව යුතු තැනැත්තන් නීතිය ඉදිරියට ගෙන ඒම සහ දිවි ගලවාගත් අයගේ ජීවිත යළි ගොඩනැංවීම සඳහා අවශා සහාය ලබා දීම සහතික කිරීම සඳහා නීතිය කියාත්මක කරන ආයතන හා පුජා සංවිධාන සමග එක්ව කටයුතු කිරීමට ද මෙම ඒකක කටයුතු කරනු ඇත.

මෙම පුතිචාර දැක්වීමේ සේවාවන්ට අමතරව කාන්තා හිමිකම් සහ සමාජභාවී සමානාත්මතාවයේ වැදගත්කම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් කියාත්මක කිරීම ඔස්සේ පුජාව දැනුවත් කිරීම තුළින් එවන් සිදුවීම් හටගැනීම වැළැක්වීමට ද රජයේ අවධානය යොමුවනු ඇත. සමාජභාවය පිළිබඳ හානිකර ඒකාකෘතීන්, වෙනස්කොට සැලකීම සහ පුචණ්ඩත්වය ඉවසා සිටීම වැනි සමාජභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වයට හේතු වන ආකල්ප හා චර්යා වෙනස් කිරීම මෙම වහාපාර වල ඉලක්කය වී තිබේ. කාන්තා හිමිකම් ආරක්ෂා කිරීම සහ සමාජභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වය වැළැක්වීම සඳහා යෝගා නෛතික රාමු සහ ඒවා බලාත්මක කිරීමේ යාන්තුණයන් ශක්තිමත් කිරීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත.

සමාජභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වය සම්බන්ධයෙන් ගොඩනැඟෙන පරිපුර්ණ පුතිපත්තිය, වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත්වන කාන්තාවන් හට වඩාත් ආරක්ෂිත සහ සහයෝගීමත් පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමට උපකාරීවනු ඇති අතර ශීු ලංකාව තුළ සමාජභාවී සමානාත්මතාවය සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ පුළුල් අභිමතාර්ථය සඳහා ද දායකවනු ඇත.

11.3 කාන්තාවන්ගේ සමාජ - ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම

වතුකර ක්ෂේතුයේ කාත්තාවන්ගේ සමාජ තත්ත්ව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සමාජ, ආර්ථික සවි බල ගැන්වීම පුධාන උපාය මාර්ගයකි.වාවසායකත්වය පුවර්ධනය කිරීම, ණය පහසුකම් සඳහා පුවේශය ලබා දීම සහ මූලා කළමනා කරණය සහ වාාපාර සංවර්ධනය වැනි කුසලතා සඳහා පුහුණු වැඩමුළු කියාත්මක කිරීම ආදීය තුළින් කාන්තාවන්ගේ සමාජ - ආර්ථික සවි බල ගැන්වීම සඳහා රජයේ සහාය හිමිවනු ඇත. මෙම මුලපිරීම් ඔස්සේ කාන්තාවන්ට තමාගේම වාාපාර ආරම්භ කිරීමට සහ මූලා ස්වාධීනත්වය ලබා ගැනීමට ඉවහල් වනු ඇත. මෙම වැඩසටහන් සම්පාදනය කොට තිබෙන්නේ මූලා පහසුකම් සඳහා පුවේශය, සමාජ හා සංස්කෘතික බාධක සහ රැකියාව හා පවුලේ වගකීම් අතර තුලනයක් පවත්වා ගැනීම ආදී කරුණු හා බැඳී පවතින වතුකර ක්ෂේතුයේ කාන්තාවන් විසින් මුහුණ දෙනු ලබන සුවිශේෂී අවශාතා හා අභියෝග ද ආමන්තුණය කළ හැකි පරිදිය. .තමාගේම වාාපාර ආරම්භ කිරීම සඳහා අවශා සම්පත් කාන්තාවන්ට සැපයීම තුළින් ඔවුන්ගේ ආදායම ඉහළ නැංවීම, ආර්ථික සුරක්ෂිත භාවය වැඩිදියුණු කිරීම සහ වතු කම්කරු සේවය මත යැපීම අවම කිරීම රජය ඉලක්ක කරනු ලබයි.

කාන්තාවන්ගේ අවශාතාවලට සරිලන ක්ෂුදු මුලා ණය පහසුකම් සහ වෙනත් මූලා නිෂ්පාදන ඇතුලු කාන්තා වාවසායකයන් හට ණය පහසුකම් වෙත තිබෙන පුවේශය වැඩි දියුණු කර දීම සඳහා රජය මූලා ආයතන සමග ද කටයුතු කරනු ඇත.

වාවසායකත්වයට අමතරව වෙනත් අංශවල සේවා නියුක්තිය සහ ආදායම් උත්පාදනය කරන කියාකාරකම් පුවර්ධනය කිරීම සඳහා මුලපිරීම් දියත් කිරීම මඟින් රජය කාන්තාවන්ගේ සමාජ, ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම වෙනුවෙන් සහාය ලබා දෙනු ඇත. මේ සඳහා කාන්තාවන්ට නිෂ්පාදන, සේවා හෝ සංචාරක කර්මාන්තය වැනි අංශ වල රැකියා සඳහා අවශා වන නව කුසලතා පුහුණු කිරීම සඳහා වැඩසටහන් දියත් කිරීම මෙන්ම එකී අංශවල කාර්ය තත්ත්වයන් සහ වැටුප් වැඩිදියුණු කිරීම ආදිය ඇතුළත් කළ හැකිය.

වතුකර ක්ෂේතුයේ කාන්තාවන්ගේ සමාජ - ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම, ඔවුන්ගේ පුද්ගල යහ පැවැත්ම සඳහා වැදගත් වනවා පමණක් නොව ඒ ඒ කලාපයන්වල පුළුල් ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා ද තීරණාත්මක පියවරකි. ආර්ථිකය තුළ කාන්තා සහභාගීත්වය ඉහළ දැමීම තුළින් නව ආදායම් මාර්ග සහ සේවා නියුක්තීන් බිහි කිරීමට මෙන්ම දරිදුතාවය අවම කොට පරිපූර්ණභාවයෙන් යුතු තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් පුවර්ධනය කිරීමට රජය ඉලක්ක කරනු ලබයි.

11.4 වෙනස් කොට සැලකීමට එරෙහිව සටන් කිරීම

වතුකර පුජාවේ ජීවත්වන කාන්තාවන්ට එරෙහිව සිදුවන සියලුම ආකාරයේ වෙනස්කොට සැලකීම් තුරන් කිරීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි. අධාාපනය, සෞඛා සේවා සහ රැකියා අවස්ථා සඳහා පවතින සමාන පුවේශය සහතික කිරීම මීට ඇතුළත්ය. අසමාන වැටුප් සහ රැකියා වියුක්තියට ඇද දැමීම වැනි සේවා ස්ථානය තුළ පවතින වෙනස් කොට සැලකීමේ පුයත්නයන් මුලිනුපුටා දැමීමට ද රජය කටයුතු කරනු ඇත.

කාන්තාවන්ට එරෙහි වෙනස්කොට සැලකීම, ඔවුන්ගේ සමාජිය හා ආර්ථික උන්නතිය අරහයා පවතින පුධාන බාධකයක් බවට රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. අධාාපනය, සෞඛා සේවා සහ රැකියා අවස්ථා සඳහා පවතින සමාන පුවේශය බොහෝ විට කාන්තාවන්ට අහිමිවන අතර අසමාන වැටුප් සහ රැකියා ව්යුක්තියට ඇද දැමීම වැනි සේවා ස්ථානය තුළ පවතින වෙනස් කොට සැලකීම් වලට මුහුණ දෙන ඔවුනට තම උන්නතිය උදෙසා පවතින අවස්ථාවන් ද සීමිතය.

සමාජභාවී සමානාත්මතාවය උදාකර ගැනීම සහ ශී් ලංකාවේ සමාජීය හා ආර්ථික සංවර්ධනයට පුර්ණ වශයෙන් සහභාගී වීම සහ එහි පුතිලාභ භුක්ති විදීමට කාන්තාවන්ට අවස්ථාව ලබා දීම, වතුකර ක්ෂේතුයේ කාන්තාවන්ට එරෙහි වෙනස්කොට සැලකීම මුලිනුපුටා දැමීම කෙරෙහි අතාාවශා සාධක වේ. වෙනස්කොට සැලකීම් පසුපස පවතින මූලාරම්භ හඳුනාගෙන ඒවා ආමන්තුණය කොට සමාන අයිතීන් හා අවස්ථාවන් පුවර්ධනය කිරීම තුළින් සැමට වඩාත් සාධාරණ හා යුක්ති සහගත සමාජයක් බිහි කිරීමට රජය ඉලක්ක කරනු ලබයි.

අවදානමට ලක්ව ඇති කණ්ඩායම්වල පරිපූර්ණ භාවය

වතුකර පුජාව තුළ තම සමාජ තත්ත්වය, අනනාතාවය හෝ ශාරීරික හැකියාවන් මත සංකීර්ණ අභියෝගවලට මුහුණ දෙන විශේෂයෙන් අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම් සිටින බව ශී ලංකා රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. මේ අතර උගු දරිදුතාවයෙන් ජීවත්වන පුද්ගලයෝ, ආබාධිත තත්ත්ව හෝ සෞඛා තත්ත්වයන්ගෙන් පසුවන පුද්ගලයෝ සහ විවිධ ලිංගික දිශානතීන් සහ සමාජභාවී අනනාතාවයන් පවතින පුද්ගලයෝ සිටිති. මෙවන් අවදානම් කණ්ඩායම් නිරතුරුව වෙනස් කොට සැලකීම්වලට, ආන්තිකකරණයට, හා තම පුජාව තුළම කොන්වීමට ලක්වන බව රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. එවන් සියලු අවදානම් කණ්ඩායම් සඳහා පුර්ණ පරිපූර්ණ භාවය සහ ආරක්ෂාව සැපයීමට සහ පුද්ගලයකුගේ සමාජ තත්ත්වය, අනනාතාවය, සෞඛාය හෝ හැකියාවන් කුමක් වුවද ඔවුනට ජාතියේ සංවර්ධනයට පූර්ණ වශයෙන් සහභාගී වීමට සහ එහි පුතිලාහ භුක්ති විදීමට හැකියාව ලැබීම සහතික කිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

සාධාරණ සමාජයක් බිහි කිරීමෙහිලා අවදානම් කණ්ඩායම්වල පරිපූර්ණ භාවය තීරණාත්මක අංගයකි. වතුකර ක්ෂේතුයේ ජිවත්වන එවන් පුද්ගලයන් මුහුණ දෙනු ලබන සුවිශේෂී අභියෝගයන් ආමන්තුණය කිරීම තුළින් සෑම පුද්ගලයකුටම වටිනාකමක් හා ගරුත්වයක් ලබා දෙන වඩාත් පරිපූර්ණ භාවයෙන් යුතු සහ යුක්ති සහගත සමාජයක් බිහි කිරීම රජයේ ඉලක්කය වී තිබේ.

12.1 පරිපූර්ණ භාවයෙන් යුතු පරිසරයක් ගොඩනැඟීම

වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත්වන අවදානම් කණ්ඩායම් අධාාපනය, සේවා නියුක්තිය, සෞඛා සේවා, සහ රජයේ සේවා වෙත පුවේශය ලබා ගැනීමෙහිලා සැලකිය යුතු මට්ටමකින් බාධකවලට මුහුණ දෙති. මෙවන් බාධක බොහෝ විට අප කීර්තිය සහ වෙනස්කොට සැලකීම මත පදනම් වූ ඒවා වන අතර මෙමගින් ඔවුනට සමාජය තුළ පූර්ණ වශයෙන් සහභාගීත්වයක් ලබා ගැනීමට ඇති ඉඩ අවකාශ ඇහිරී යයි.

සියලු පුද්ගලයන්ගේ අවශාතාවයන් සපුරාලන සහ ජාතියේ සංවර්ධනය තුළ කිසිවකු මඟහැර නොයන පරිපූර්ණ භාවයෙන් යුතු සමාජයක් ගොඩ නැගීමේ අවශාතාව රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

12.2 සමාජ සේවාවන් සහ නෛතික ආරක්ෂාවන් සඳහා ඇති පුවේශය

වතුකර ක්ෂේතුයේ ජීවත්වන අවදානම් කණ්ඩායම්වලට බොහෝ විට සමාජ සේවාවන් සහ නෛතික ආරක්ෂාවන් සඳහා පවතින්නේ සීමිත පුවේශයකි. මෙවන් සීමිත පුවේශයක් පැවතීම හේතුවෙන් බොහෝ විට සුරාකෑමට ලක්වීම, අපයෝජනයට ලක්වීම සහ නොසලකා හැර දැමීම වැනි තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීමට ඔවුනට සිදු වේ. විශේෂයෙන්ම මෙවන් තත්ත්ව වලට අධි අවදානමක් පවතින පුද්ගලයන් ද ඇතුලුව වතුකර පුජාවගේ සියලු සාමාජිකයන්හට සුරක්ෂිත හා අභිමානවත් අන්දමින් ජීවත් වීම සඳහා අවශා වන සේවාවන් හා ආරක්ෂාවන් ලබා දීම සහතික කිරීමේ අවශාතාවය රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

වතුකර ක්ෂේතුයේ අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම්වලට සෞඛා සේවා, අධාාපනය, නිවාස සහ නීතිමය සහාය ඇතුලු අතාාවශා සේවාවන් සඳහා පුවේශය සහතික කිරීම සඳහා සමාජ සේවා සපයන්නන්, නීතිය කිුයාත්මකකරන්නන් සහ පුජා සංවිධාන අතර සම්බන්ධීකරණය වැඩි දියුණු කිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

අවදානම් කණ්ඩායම් සඳහා නීතිමය ආරක්ෂාව ශක්තිමත් කෙරෙනු ඇති අතර මෙහි දී වෙනස් කොට සැලකීම, පුචණ්ඩත්වය සහ සූරාකෑම වැළැක්වීම කෙරේ අවධානය යොමු කෙරෙනු ඇත. එවන් පුද්ගලයන්ට යුක්තිය පසිඳලීමේ පුවේශය සහ පලි ගැනීම් හමුවේ බියෙන් තොරව සිය අයිතිවාසිකම් භුක්ති විදීම කළ හැකි බව සහතික කිරීම සඳහා සිවිල් සමාජ සංවිධාන සහ නීති ආධාර සපයන්නන් සමග එක්ව කටයුතු කිරීමට රජය විසින් කටයුතු කරනු ඇත.

අවදානම් කණ්ඩායම්වලට සමාජිය පරිපූර්ණ භාවය ලබා දීම පුවර්ධනය කරන පුජා - මූලික මුල පිරීම් සඳහා රජය සහාය ලබා දෙනු ඇත. පුද්ගලයන්ට තම අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම සඳහා සවිබල ගැන්වීමේ වැඩසටහන් කිුිිියාත්මක කිරීම මෙන්ම වතුකර පුජාවේ විවිධ කොටස් අතර සහයෝගීතාවය සහ අනොහ්නා සහයෝගය ගොඩනැඟීමට දරන පුයත්න මීට ඇතුළත් වනු ඇත.

12.3 අවදානම් කණ්ඩායම් සවි බල ගැන්වීම සහ ඔවුන්ගේ සහභාගීත්වය

සමාජිය පරිපූර්ණභාවය සහ යුක්තිය උදාකර ගැනීම සඳහා තීන්දු තීරණ ගැනීමේ කුමවේදවල අවදානම් කණ්ඩායම්වල සහභාගීත්වය සහතික කළ යුතු අතර ඒ වෙනුවෙන් එවන් කණ්ඩායම් සවිබල ගැන්වීම තීරණාත්මක පියවරකි. තම ගැටලු ඉදිරිපත් කිරීම සහ තම ජීවිතවලට බලපාන තීරණවලට සහභාගීවීම සඳහා බොහෝ විට අවදානම් කණ්ඩායම්වලට ලැබෙන්නේ සීමිත අවස්ථාවන්ය.

සියලු සමාජ පැතිකඩයන්වල සියලු පුජාවන් සවිබල ගැන්වීම පුවර්ධනය කිරීම සහ ඔවුන්ගේ සකුීය සහභාගීත්වය සහතික කිරීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි.

අවදානම් කණ්ඩායම් විසින් මුහුණ දෙනු ලබන සුවිශේෂී අභියෝග ආමන්තුණය කිරීමෙන් සහ ඔවුන්ගේ පරිපූර්ණභාවය සහ සවිබල ගැන්වීම පුවර්ධනය කිරීමෙන් සෑම අයකුටම දියුණුවීමට සහ ජාතියේ පුගතියට දායකවීමට අවස්ථාව ඇති සමාජයක් බිහි කිරීම රජයේ අරමුණ වී තිබේ.

අනුස්මරණය සහ සංස්කෘතික සංරක්ෂණය

වතුකර පුජාව පූර්ණ වශයෙන් පුඑල් සමාජයට ඒකාබද්ධ කරන අතරවාරයේ ඔවුන්ගේ ඉතිහාසය සහ සංස්කෘතික උරුමය අනුස්මරණය කොට සංරක්ෂණය කිරීමේ වැදගත්කම ශී ලංකා රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. මේ අතර ඉන්දියානු සම්භවයක් සහිත දමිළ/ මලලෙයාහ දමිළ පුජාවගේ අසමසම අනනානාවයට පිළිගැනීමක් ලබාදීම සහ ඓතිහාසික වශයෙන් ඔවුන් ආන්තික කරණයට ලක්කිරීමට හේතු වූ සමාජීය ගැටලු ආමන්තුණය කිරීම ඇතුළත්ය.

13.1 අනුස්මරණය සහ අනනානාවය

වතුකර පුජාවගේ අනනාතාව ඉන්දියානු දමිළ (IOT) / මලලෙෙයාභ දමිළ ලෙස සංරක්ෂණය කොට ඔවුන්ගේ ශී ලංකා ආගමනය සිදුවී වර්ෂ 200 ක් සම්පූර්ණ වීම අනුස්මරණය කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

මෙම අනුස්මරණය, වතුකර පුජාවගේ දායකත්වයන්ට පිළිගැනීමක් ලබා දීමට සහ ඒ වෙනුවෙන් කෘතඥතාවය පුද කිරීමට අවස්ථාව සපයන අතර ගත වූ සියවස් දෙක තුළ ඔවුන් විසින් මුහුණ පැ අභියෝග හා අසාධාරණයන් ද ආමන්තුණය කරනු ඇත.

වතුකර පුජාවගේ අනතානාවය ඉන්දියානු දමිළ (1OT) / මලලෙයාහ දමිළ ලෙස සංරක්ෂණය කොට ඔවුන්ගේ ඉතිහාසය සහ උරුමය ශී ලංකාවේ ජාතික අනතානාවයේ අතාාවශා අංශයක් ලෙස පිළිගැනීමට බඳුන්කර සැමරීම සඳහා රජය කැපවී සිටියි. මේ සඳහා ජාතික විෂය නිර්දේශය ඔස්සේ කම්කරු පුජාව පිළිබඳ ඉගැන්වීම සහ ශී ලංකාවේ කම්කරු පුජාවගේ ඉතිහාසය, අරගල සහ දායකත්වයන් අනුස්මරණය කරන ජාතික ඉතිහාස සතියක් පුකාශයට පත් කිරීම හා ඔවුන්ගේ පුජාවගේ සංස්කෘතික උරුමයන් සිහි කිරීම වැනි මුල පිරීම් කියාවට නැංවිය හැකිය.

ඉතිහාසයේ මඟහැර ගොස් තිබෙන කරුණු නිවැරදි කිරීම ශීී ලංකාවේ අතීතය පිළිබඳ වඩාත් පරිපූර්ණ භාවයෙන් යුතු අවබෝධයක් පුවර්ධනය කිරීම සහ ජාතිය පුරා ඉහළ සමාජීය ඒකාබද්ධතාවයක් හා එකමුතුකමක් නිර්මාණය කිරීමෙහිලා මෙවන් මුල පිරීම් උපකාර වේ.

13.2 සංස්කෘතික සංරක්ෂණය සහ පුවර්ධනය

වතුකර පුජාවගේ සංස්කෘතික උරුමය ශීු ලංකාවේ ජාතික අනනාතාවයේ අතිශය වැදගත් අංගයක් වන අතර මෙම උරුමය අනාගත පරපුරු වෙනුවෙන් සංරක්ෂණය කිරීමට හා පුවර්ධනය කිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

කම්කරු පුජාවගේ භාෂාවන්, සාම්පුදායන්, කලා හා ආගමික කි්යාකාරකම් ආදී සංස්කෘතික උරුමය සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා දියත් කරන පුයත්නයන්ට රජයේ සහාය හිමිවනු ඇත. මේ අතර පුජාවගේ භාෂාවන්, සම්පුදායන් සහ ආගමික පිළිවෙත් ලේඛනගත කිරීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම මෙන්ම ජාතික සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික ආඛාාන තුළ ඔවුන්ගේ සංස්කෘතියේ දෘශාතාව සහ නියෝජනය පුවර්ධනය කිරීමේ මුල පිරීම් ඇතුළත්ය.

වතුකර පුජාවගේ උරුමය සමරන සංස්කෘතික අවස්ථා සහ උත්සව සඳහා මෙන්ම පුජාවගේ භාෂා විවිධත්වය සංරක්ෂණය කිරීම සහ පුවර්ධනය කිරීම අරමුණු කොටගත් භාෂා සංරක්ෂණ වැඩසටහන් සඳහා රජයේ අරමුදල් සහ සහාය හිමිවනු ඇත. වතුකර පුජාව විසින් කතා කරන දමිළ සහ අනෙකුත් භාෂා භාවිතය සහ ඉගැන්වීම පුවර්ධනය කිරීමේ මුලපිරීම් මෙන්ම වාචික ඉතිහාස, ජනපුවාද සහ වෙනත් සංස්කෘතික සම්පුදායන් ලේඛනගත කිරීම සහ සංරක්ෂණය කිරීමේ පුයත්නයන් ද මීට ඇතුළත්ය.

14 පරිච්ජේදය

පූර්ණ පුරවැසිභාවය සඳහා පිළිගැනීම ලබාදීම සහ පුකාශයට පත් කිරීම

<mark>ශී ලංකා රජය</mark> වතුකර පුජාවගේ පූර්ණ පුරවැසි හිමිකම් පිළිගැනීම සහ සහතික කිරීම සඳහා දරන කැපවීම <mark>තහවුරු කර සිටියි.</mark>

වතුකර පුජාව ශී ලාංකීය සමාජයේ අතාහවශා අංගයක් ලෙස <mark>පිළිගැනීමට</mark> මෙන්ම ඔවුන් පූර්ණ වශයෙන් සමාජය වෙත ඒකාබද්ධ කිරීමට සහ සවි බල ගැන්වීමට රජය කැපවී සිටියි.

වතුකර පුජාව ඓතිහාසික වශයෙන් ආන්තික කරණයට ලක්වීම සහ ඔවුන් මෙරට සමාජ, ආර්ථික සහ දේශපාලනික ජීවිතය වෙත පූර්ණ සහභාගීත්වයක් ලබා නොගෙන සිටීම **රජය විසින් හඳුනා ගෙන තිබේ.** මෙම අයුක්තිසහගත කිුයාදාමය නිවැරදි කිරීමට සහ වතුකර පුජාව පුරවැසියකුට හිමිවිය යුතු සියලු හිමිකම් හා වරපුසාද සහිත ශුී ලංකාවේ පූර්ණ පුරවැසිතාවය හා ගරුත්වය හිමි පුජාවක් බව පිළිගන්නා බවට සහතික කිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

පුරවැසි භාවයට, ඉඩම් හා දේපළවලට හිමිකම් කීමට ඇති අයිතිය, ගුණාත්මක අධාාපනයක් හා සෞඛා සේවාවන් ලබා ගැනීමට ඇති අයිතිය, ජාතික ආර්ථිකයට සහභාගි වීමට ඇති අයිතිය සහ සුරාකෑම් සහ වෙනස්කොට සැලකීම් වලින් ආරක්ෂාව ලැබීමට ඇති අයිතිය ඇතුළත් බව රජය නැවත වරක් තහවුරු කර සිටියි. මෙකී හිමිකම් පූර්ණ වශයෙන් ලබාදෙන බව හා අනෙකුත් සියලු ශී ලාංකික පුරවැසියන් මෙන් වතුකර පුජාවට ද සමාන අවස්ථා සහ ආරක්ෂාවන් හිමිවන බව සහතික කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇත.

පුරවැසිභාවය යනු හුදෙක් අයිතිවාසිකම් සහ වරපුසාද පමණක් නොවන අතර සහභාගීත්වය හා අයිතියේ හැගීම ද මීට අයත් බව රජය විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික අනනාතාවයේ අතාාවශා කොටසක් සේ සැලකෙන පොහොසත් ඉතිහාසයකට සහ සංස්කෘතියකට වතුකර පුජාව හිමිකම් කියන අතර එකී උරුමය පිළිගැනීමට ලක්වන හා සැමරීමට ලක්වන බව සහතික කිරීමට රජය කැපවී සිටියි. වතුකර පුජාව මෙරට සමාජිය හා සංස්කෘතික ජීවිතයට පූර්ණ වශයෙන්ම ඒකාබද්ධ වන බව සහතික කිරීමට රජය කටයුතු කරනු ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනයට දායකවීමට සහ එහි පුතිලාභ භුක්ති විදීමට ඔවුනට අවස්ථාව ලබා දීම සහතික කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

මෙලෙස පිළිගැනීමට ලක් කිරීම සහ පුරවැසිභාවය පුකාශයට පත් කිරීම වතුකර පුජාව කෙරෙහි රජය දරන කැපවීමේ තීරණාත්මක අංගයකි. මෙය යුක්තිය. සමානාත්මතාවය සහ පරිපූර්ණ භාවය වෙනුවෙන් රජය දරන කැපවීම පිළිබඳ පුකාශයකි. එමෙන්ම වතුකර පුජාවට හිමිවිය යුතු ගරුත්වය හා සාධාරණත්වය ලබා දෙමින් ඔවුන්ගේ අභිමානය සහ මනුෂාත්වය පිළිගැනීමට ලක්කිරීම පිළිබඳ පුකාශයකි.

වතුකර පුජාව උදෙසා වූ මෙම පුකාශය යථාර්ථයක් බවට පත් කිරීම සහතික කිරීමට රජය කැපවී සිටියි.

නිගමනය

කඳුකරයේ වෙසෙන වතුකර පුජාව වෙනුවෙන් කිුිියාත්මක කරන රජයේ වැඩපිළිවෙළ සහ රජය ඒ වෙනුවෙන් දක්වන කැපවීම නියෝජනය කරන පදනම් ලේඛනයක් ලෙස මෙම පුඥප්තිය සම්පාදනය කර ඇත. මෙමගින එම පුජාව මුහුණ දෙනු ලබන අභියෝග වලට විසඳුම් සෙවීම සහ ශීී ලාංකීය සමාජය තුළ ඔවුන්ගේ පූර්ණ සහභාගීත්වය සහතික කිරීමට පුළුල් රාමුවක් සකස් කරනු ලබයි.

මෙම පුඥප්තිය වතුකර පුජාවගේ සහ ශුී ලංකා ඉතිහාසයේ නව පරිච්ඡේදයක ආරම්භයයි. වඩාත් සාධාරණ, යුක්තිසහගත සහ පරිපූර්ණ භාවයෙන් යුතු සමාජයක් බිහි කිරීම උදෙසා සියලු පාර්ශ්වකරුවන් එකට එක් වී කටයුතු කරන මෙන් මෙම පුඥප්තිය ඉල්ලා සිටියි. මෙකී පුයත්නයන් සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා නායකත්වය සැපයීමට රජය කැපවී සිටින නමුත් ඒ සඳහා වතුකර පුජාව, සිවිල් සමාජ සංවිධාන, පෞද්ගලික අංශය, සංවර්ධන හවුල්කරුවන් සහ ජාතාන්තර පුජාවගේ සකීය සහභාගීත්වය සහ සහයෝගය අවශා වේ. ඒ අනුව මෙම දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා එක්ව කටයුතු කරන මෙන් රජය සංවර්ධන හවුල්කරුවන්, සිවිල් සමාජය සහ වතුකර පුජාව ආදී සියලුම පාර්ශ්වකරුවන්ගෙන් ඉල්ලා සිටියි.

මෙම පුඥප්තිය සම්පාදනය කිරීම සඳහා පාදකවන යුක්තිය, සමානාත්මතාවය සහ පරිපුර්ණ භාවය ආදී මූලධර්මවලට සහ වතුකර පුජාව කෙරෙහි දක්වන කැපවීම රජය නැවත වරක් තහවුරු කරනු ලබයි. වතුකර පුජාව ශුී ලාංකීය සමාජයට පූර්ණ වශයෙන් ඒකාබද්ධ කිරීම සහතික කිරීම සහ ඔවුනට මෙරට සංවර්ධනයට දායක වීමට සහ එහි පුතිලාභ භුක්ති විඳීමට අවස්ථාව සැලසීම ද මින් අදිටත් කරනු ලබයි.

එකී කැපවීම සඳහා දරන සාක්ෂියක් ලෙස මෙන්ම එකී කැපවීම් සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා සකස් වූ මාර්ග සිතියමක් ලෙස මෙම පුඥප්තිය සම්පාදනය කර ඇත.

EOG 09-0162